

1. úkol
Příloha

PRÍLOHA
1. úkol

Svatba v bílém je sice krásná, je snem každé dívky, ale . . . To ale znamená nedostatek látek, plýtvání body i penězi pro jeden jediný den nebo snad jen pro několik hodin. Pohádková nádherna nákladných svateb v bílém je dnes jistě zastíněna dobře vypravenou jednoduchou svatbou v kostymku, šatech nebo v pláští, jichž můžeme i po svatbě ještě užít k mnoha příležitostem. Na našem obrázku vidíte sice pravé svatební šaty s vlečkou, jsme však přesvědčeny, že většina z nás dá přednost kostymku, jehož návrh vám přinášíme. Je ze světlé vlněné látky, ozdobené kožešinovými lemy, v němž budeme vypadat jistě právě tak dobře jako v šatech dlouhých. Kostymek doplňuje bílá halenka, bohatě ozdobená záložkami a řásením. Ke klobouku si pořídíme závojiček v barvě kostymu.

Maminka bude nejlépe oblečena v odpoledních hedvábných šatech tmavší barvy, ozdobených velkými knoflíky. Podle možnosti si přes ně přehodí líšku nebo kožešinovou pláštěnku. Sestra nebo přítelkyně bude jistě dobře vyhlížet v prostých šatech ze saténu jasnější barvy, ozdobených pláštěnkovým límcem a na bohaté sukni stuhou z lesklého saténu. V chladnějším počasí si může obléci pláštěnku, jak ji vidíte na našem obrázku na str. 10. Vhodné jsou též lehké vlněné šaty se skládanou nebo zvonovou sukni, ozdobené vpředu dvěma vázačkami z téhož materiálu.

Stříhy ke kresleným obrázkům dostanete v EVINĚ ZÁVODU,
Praha II, Jindřišská ul. č. 5.

Svatební šaty

- Č. 13. Odpolední šaty jednoduché linie, zdůrazněné na bocích no-
braným dílem. Nevěsta je oblékne pod plášť, který může
před obřadem odložit.
- Č. 14. Nevěstina matka bude dobře obléčena v tmavém vlněném
kompletu s bílým stojatým límečkem. Slavnostnost obleku
zvýšíme květinou.
- Č. 15. Tradiční bílá nevěsta v uzavřených dlouhých šatech a
s krátkým volně aranžovaným závojem.
- 20851 Odpolední hedvábné řasené šaty pro účastnice svatby.
- 21280 Klasický kostým s tříčtvrtěními rukávy je nejvhodnějším
oblečením pro občanský sňatek.

22843 Halenka z čistého hedvábí ozdobená vložkou z ručně pa-
ličkovaně vamberecké krajky.

Snímek nahoře č. 10. Svatební kostymové šaty elegantní svou jedno-
duchostí mají jemně plisovanou širokou sukni a přílehavý
kabátek s drobnými knoflíčky.

V kruhu č. 11. Odpolední vlněné šaty pro nevěstu.

Snímek dole č. 12. Družička pro velkou svatbu v bílém oblékne
hedvábné světlé šaty mladistvého střihu.

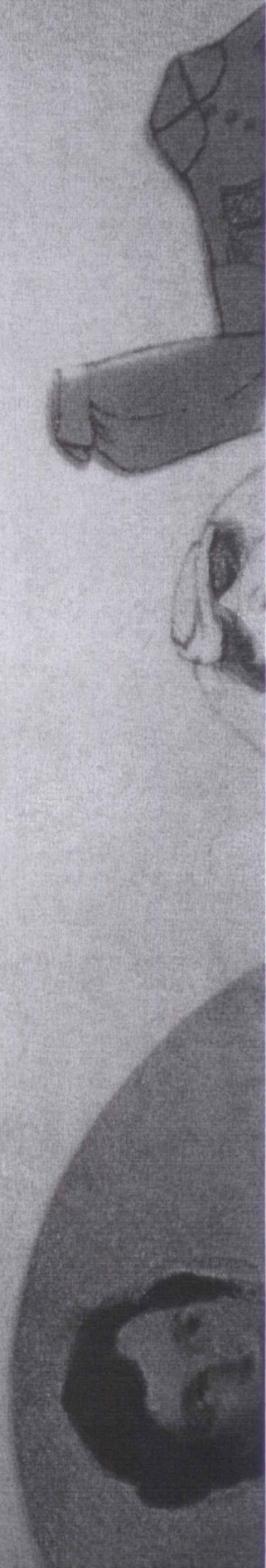
Návrhy na fotografích jsou z Textilní tvorby.

FOTO ROSEGNAL • KRESBY M. PŘÍBRAMSKÉ

PRODEJNY STŘIHOVÉ SLUŽBY VKUS ŽENA A MÓDA

Čechy: Praha II, Jindřišská ul. č. 5. - Praha II, Vodňácká ul.
Čáslav, Stalínova tř. 169. - Česká Lípa, Gottwaldova 724. - České Buděj-
vice, ul. 5. května 12. - Děčín, ul. Prokopá Holého 87. - Havlíčkův Brod,
Horní ulice 181. - Hradec Králové, tř. Obránců míru 639. - Hradec Krá-
lové, Resslova 600. - Cheb, Rooseveltova 34. - Chomutov, nám. 1. máje
č. 4/2. - Jablonec nad Nisou, Stalínova 9. - Jičín, Husova 64. - Karlovy Vary,
Dimitrova 3. - Klacovy, ul. 1. máje 184. - Kolín I, Stalínova 43. - Liberec,
Pražská 3. - Litvínov, nám. Míru 172/15. - Loupy, Leninovi 116. - Mladá
Boleslav, Železná 41. - Most, ul. J. Švermy 195. - Náchod, Kamenice 131. -
Pardubice, Stalínova 35. - Písek, Stalínovo nám. 4. - Píseň, nám. Republiky
9. - Příbram, Pražská 138. - Rakovník, Stalingradská 222/1. - Rokycany,
náměstí č. 86. - Rumburk, Svoboda č. 7. - Sezimovo Ústí, čp. 413. -
Slaný, Husova čp. 94. - Tábor, Stalínova 1282. - Teplice v Čechách, Krup-
ská 1. - Turnov, Stalínovo náměstí 26. - Ústí nad Labem, tř. J. Fučíka 8.
Morava: Brno, tř. Vítězství 25-27. - Brno, Česká ul. 11. - Ostrava,
Dimitrova 18. - Ostrava, Gottwaldova tř. 23. - Bohumín, tř. K. G. Je-
valda 107. - Břeclav, Leninova 17. - Gottwaldov, nám. Míru 13. - Hodonín,
Stalingradská 36. - Jihlava, nám. Rudé armády 9. - Místek, Janáčkova ul.
423. - Olomouc, Stalínovo nám. 16. - Opava, Ostrožná 40. - Prostějov,
nám. 1. čs. pěšičky 8. - Přerov, Palackého 23 (pasáž) - Třebíč, Jihlavská
brána 4. - Třinec, ul. 1. máje 260. - Uherské Hradiště, Gottwaldovo ná-
městí 249.

Slovensko: Banská Bystrica, ul. Zd. Nejedlého 1. - Bratislava, Stalínovo
nám. 21. - Bratislava, Leninogradská 8. - Košice, Leninova 123. - Paňštár
Pavlova 15. - Trnava, tř. P. Jilemnického 42. - Žilina, Hurbanova 3.

Č. 13. C

Č. 14. I

Č. 15.

20851

21280

22843

Snímek

V kruh

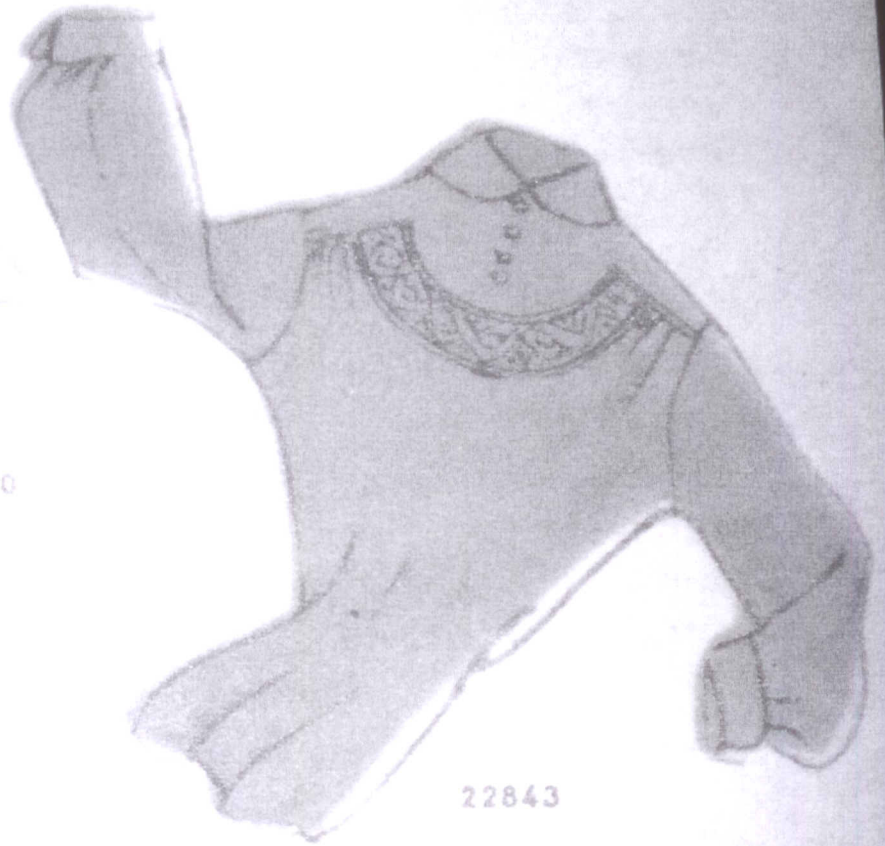
Snímek

Návrh

Slovensko: Bratislava, Leningradská 8 - Košice, Leninova 123. - Piešťany, nám. 21. - Bratislava, Leningradská 8 - Košice, Leninova 123. - Piešťany, Pavlova 15. - Trnava, tŕ. P. Jilemnického 42. - Žilina, Hurbanova 5.

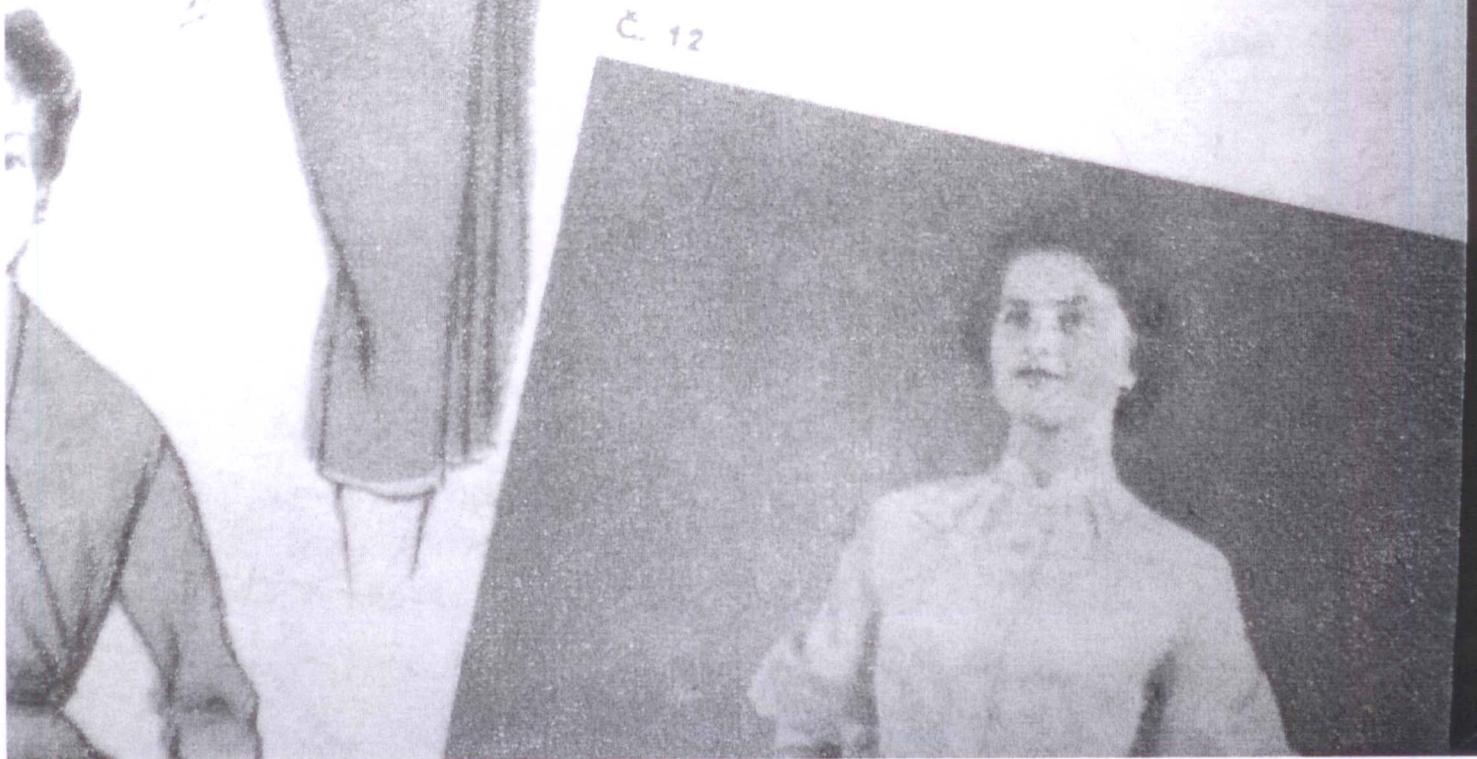

21280

22843

č. 12

11

20851

PRÍLOHA

Č. 4

Mezi dopisy, v nichž se nás čtenářky ptají na oblekání, bývají nejčastěji dotazy, co obléci na svatbu, na promoci a na rekreaci.

Začneme svatbou. Pro tento rozhodující okamžik života touží každý být oblečen co nejlépe. Nejsou to už bílé šaty se závojem a vlečkou, o kterých snily ještě naše maminky, ale pěkné, slavnostní civilní oblečení. Pokud se dívka přece jen rozhodne pro svatbu v bílém, je střih šatů přízpůsoben současně módní linii s krátkou sukní a je řešen tak, že beze změny slouží po svatbě jako společenské a taneční oblečení.

Svatba v kostýmu nebo v jiném denním oblečení je běžnější a lépe odpovídá našemu životnímu stylu. Slavnostností dodá celému zevnějšku vhodně volená světlá barva, dokonalejší střih a pečlivé vypracování, pěkný materiál a barevně sladěné doplňky. Nemusí být vždy bílé, doplňky ve vhodném barevném tónu jsou elegantnější.

Ženich k bílé nevěstě oblékne vždy tmavý společenský oblek. Je-li nevěsta v kostýmu, postará se o vhodný oblek. I ženich má mít rukavice.

Svatební hosté obléknou společenské šaty s vhodnými doplňky, ženy rozhodně v bílém

2 - Klasický kostým z drobného pepřtu. Sukně je složena do záhybů, kabátek zdobí na hrudi a kapsách šikmý proužek z téže látky. (Model Oděvní služby.)

3 - Viněný komplet pro nevěstu nebo účastnici svatby. Šaty mají prostý střih s podélnými švy, krátký kabátek je kimonově střižený a je po krajích lemován plastickou ozdobou. (Model Oděvní služby.)

4 - Klasický kostým s krátkým kabátkem. Mladistvý a současně slavnostní charakter mu dodávají bílé lemy na límci a na kapsičkách. (Model Oděvní služby.)

Kresby:

201589 - Kimonově střižené šaty z lehké vlněné látky nebo z čistého hedvábí.

201520 - Komplet z bílé krajky, podložení bílým saténem. Doplňky jsou bílé.

SPECIÁLNÍ PRODEJNÝ STŘIHU A VZORU
VKUS

Čechy:

Praha 1, Jindřišská 5; Praha 1, Spálená 31; Praha 4, Leninova 23; Praha 6, Dejvická 11; Praha 7, Obřevnovská 52; Praha 8, třída Rudé armády 26; Čáslav

okamžik života touží každý být oblečen co nejlépe. Nejsou to už bílé šaty se závojem a vlečkou, o kterých snily ještě naše maminky, ale pěkné, slavnostní civilní oblečení. Pokud se dívka přece jen rozhodne pro svatbu v bílém, je střih šatů přizpůsoben současné módní linii s krátkou sukni a je řešen tak, že beze změny slouží po svatbě jako společenské a taneční oblečení.

Svatba v kostýmu nebo v jiném denním oblečení je běžnější a lépe odpovídá našemu životnímu stylu. Slavnostnosti dodá celému zevnějšku vhodně volená světlá barva, dokonalý střih a pečlivé vypracování, pěkný materiál a barevně sladěné doplňky. Nemusí být vždy bílé, doplňky ve vhodném barevném tónu jsou elegantnější.

Ženich k bílé nevěstě oblékne vždy tmavý společenský oblek. Je-li nevěsta v kostýmu, stačí vycházkový oblek. I ženich má mít rukavice.

Svatební hosté obléknou společenské šaty vhodnými doplňky, ženy rozhodně malou šlepkou a rukavice. Neznamená to, že budou muži v tmavém, svatba je záležitost radostná, ovšem pestré imprimé není na místě.

ob
na

ok
ne
a v
ale
se
v l
mo
že
čer

obl
živ
zev
nal
riál
vžd
tón

spo
pos
ruk
S

1 - Eleganční plášť ze světlé viněné látky strukturální vazby. Pod plášť oblékne nevěsta šaty pokud možno stejné barvy. Klobouk módního tvaru je z meluziny pastelové barvy. (Plášť zhotovila Oděvní služba.)

dova 106; Nád
va 16; Písek, Ju
Příbram, Pražs
Rokycany, ul. M
Třebízského 1
Stalinova 1282
n. L. J. Fučíka

1

2

4

PRÍLOHA

Č. 5

Svatba

Snad právě ve snaze být pro den svatby co nejhezčí nevěsty většinou přestřelí. Nerady se zřikají tradičních svatebních symbolů, jako je bílý závoj nebo alespoň klobouček se závojem, a tak často vidíme, jak tyto svatební doplňky kazí jinak elegantní vycházkový kostým nebo plášť. Buď se tedy rozhodneme pro svatbu v bílém se vším, co k ní patří (ženich samozřejmě v černém společenském obleku), nebo pro svatbu civilní ve vycházkovém plášti nebo kostýmu s příslušnými doplňky, bez závoje a závojiček.

Bílé svatební šaty se už dnes nešijí přísně ke krku, s dlouhými rukávy a se sukni ke kotníkům, ale řeší se tak, abychom jich i po svatbě užily jako společenských šatů. Na fotografii č. 6 je krásný krajkový komplet se soupravou z bílého monofilu, který je dostatečně slavnostním oblečením na svatbu i do společnosti.

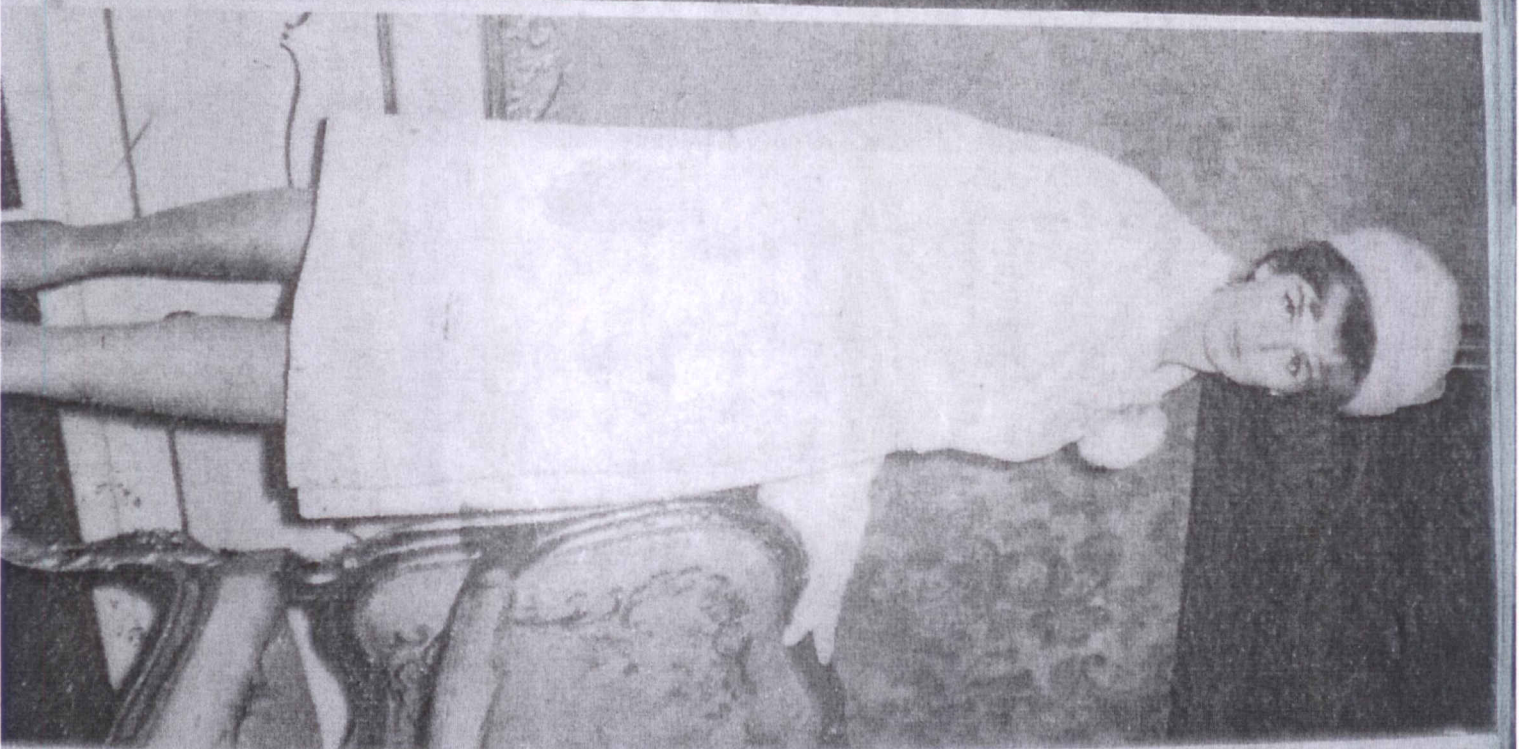
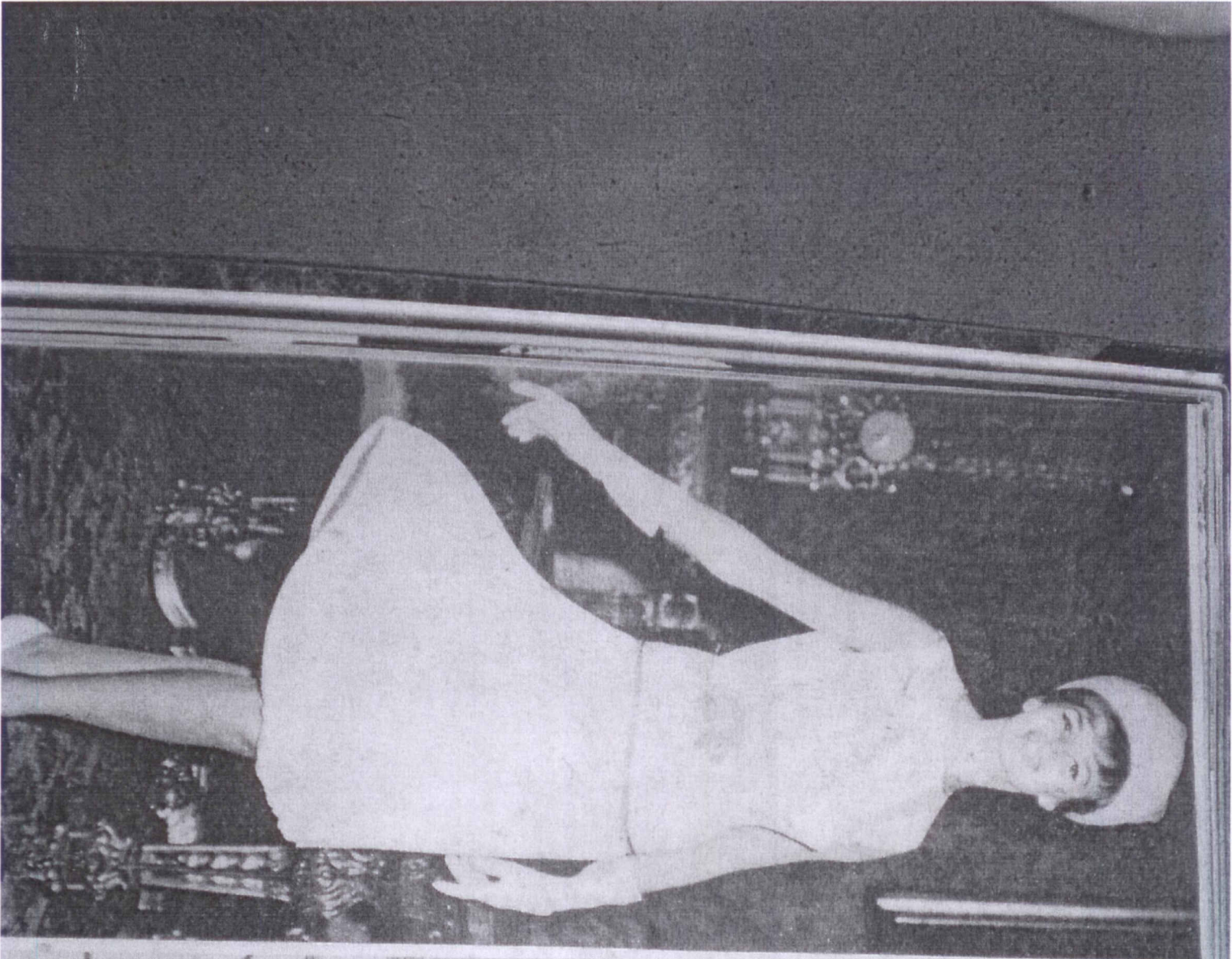
V tomto ročním období na sklonku zimy, kdy se svatby nejčastěji odbývají, bude vhodným oblečením pro nevěstu komplet z vlněného krulu s nutriovou čapkou a límcem (foto 5 a 5a). Také bílý komplet jednoduchých šatů s plisovanou sukni a bílého pláště z plasticky tkaného silonu není určen jen pro svatební den. Budeme jej nosit do divadla, v létě si jej vezmeme při slavnostní příležitosti. Klobouček je z bílého nebo pastelové tónovaného silonového závoje (foto 1 a 2).

pinký, ...
Bílé svatební šaty se už dnes nesíjí. Právě
krku, s dlouhými rukávy a se sukní ke kotníkům,
ale řeší se tak, abychom jich i po svatbě užily jako
společenských šatů. Na fotografii č. 6 je krásný
krajkový komplet se soupravou z bílého mono-
filu, který je dostatečně slavnostním oblečením na
svatbu i do společnosti.

V tomto ročním období na sklonku zimy, kdy
se svatby nejčastěji odbyvají, bude vhodným
oblečením pro nevěstu komplet z vlněného křulu
s nutriovou čapkou a límcem (foto 5 a 5a). Také
bílý komplet jednoduchých šatů s plisovanou
sukní a bílého pláště z plasticky tkaného silonu
není určen jen pro svatební den. Budeme jej
nosit do divadla, v létě si jej vezmeme při slav-
nostní příležitosti. Klobouček je z bílého nebo
pastelově tónovaného silonového závoje (foto
1 a 2).

Na snímku č. 3 je brokátový komplet pro
matku ženicha nebo nevěsty. Šaty pod kabátkem
jsou rovné, pouzdrového střihu, s krátkými ru-

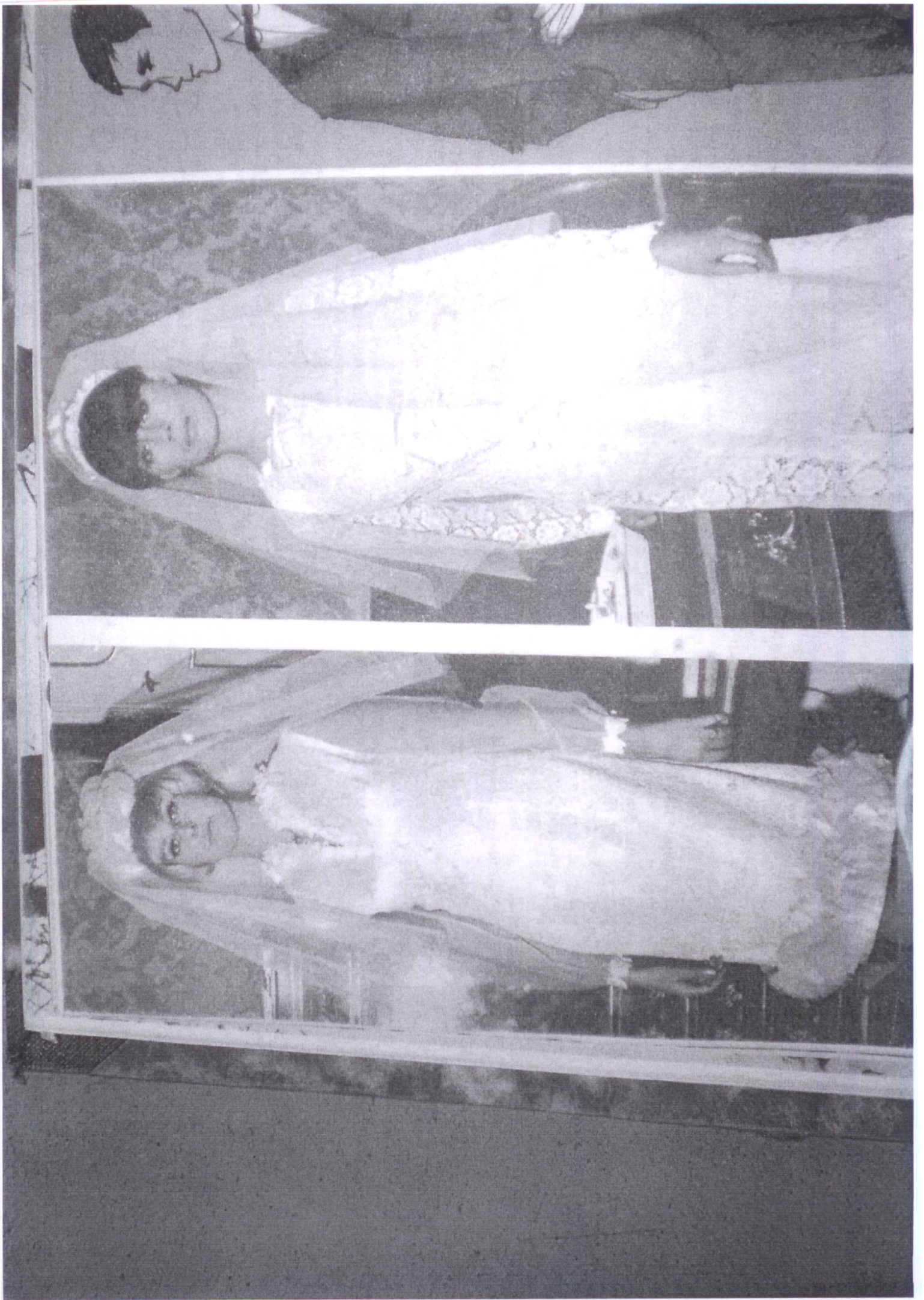

S

Snad právě hezčí nevěst mají tradiční závoj nebo a často vidíme elegantní vy tedy rozhodně co k ní patří českém občanském obcházkovém plňky, bez:

Bílé svatební krku, s dlouhým závojem, ale řeší se tato společensky krajkový ke filu, který je svatbu i do:

V tomto se svatby oblečením s nuciíovou bílý komplet sukni a bílé není určen nosit do divnosti přile pastelové (1 a 2).
Na sním

PŘÍLOHA

Příloha
č. 6

BÍLÁ NEVĚSTA

Jen docela mladé dívky se mohou vdávat v závoji a v bílém a jen tehdy, je-li to poprvé. Závoj i bílá barva jsou symbolem nevinnosti, přejímáme-li tedy tradici, měli bychom respektovat i její skrytý význam. I velké svatební šaty se šijí v normální denní délce a střihem jsou to šaty společenské, ovšem bez velkých výstřihů. Nejdůležitější je volba materiálu: mačkaný nebo plasticky tkaný silon, bílé těžké glocké, satén, u něhož využijeme lesklého i matného povrchu, vyšivaný tyl s bílým nebo jemně pastelovým podkladem a konečně královna mezi svatebními látkami – bílá krajka. K šatům z látky s plastickým povrchem nebo vzorem, jako je právě krajka, vyšivaný žoržet nebo strukturální tkaniny, volíme závoj z hladkého silonového tylu bez vzoru, zatímco k hladkým saténovým šatům může být závoj z bohaté lehounké krajky nebo z vyšivaného tylu. Aranžuje se většinou do korunky na temeni hlavy a zdobí květinami nebo korálky, jak je konečně dobře vidět na fotografiích. Doplnky bílé, punčochy světlé a žádnou bižuterii.

Ženich k bílé nevěstě musí být stylově stejně oblečen, má mít tmavý večerní oblek, bílou košili s manžetami na ozdobné knoflíčky, motýlek bílý nebo černý, černé nebo černošedé ponožky, černé společenské polobotky, bílé rukavice nitěné nebo glazé. Do kapsičky bílý kapesník.

K slavnostnímu svatebnímu páru se i rodiče a pozvaní hosté obléknou slavnostně. Otcové i ostatní muži budou mít tmavé obleky jako ženich, maminky společenské šaty nebo komplety s vhodnými doplňky, rukavicemi i klobouky. Je zvykem, že všechny ženy, které se zúčastní svatebního průvodu, musí být v bílém.

BUD

práve krajka, vysivany zorzet nebo strukturální tkaniny, volíme závoj z hladkého silonového tylu bez vzoru, zatímco k hladkým saténovým šatům může být závoj z bohaté lehounké krajky nebo z vyšívání tylu. Aranžuje se většinou do korunky na temeni hlavy a zdobí květinami nebo korálky, jak je konečně dobře vidět na fotografiích. Doplnky bílé, punčochy světlé a žádnou bižutérii.

Ženich k bílé nevěstě musí být stylově stejně oblečen, má mít tmavý večerní oblek, bílou košili s manžetami na ozdobné knoflíčky, motýlek bílý nebo černý, černé nebo černošedé ponožky, černé společenské polobotky, bílé rukavice nitěné nebo glazé. Do kapsičky bílý kapesník.

K slavnostnímu svatebnímu páru se i rodiče a pozvaní hosté obléknou slavnostně. Otcové i ostatní muži budou mít tmavé obleky jako ženich, maminky společenské šaty nebo komplety s vhodnými doplňky, rukavicemi i klobouky. Je zvykem, že všechny ženy, které se zúčastní svatebního průvodu, mají malou kytičku. Pokud se svatby zúčastní i děti, ať už jako družičky nebo hosté, věnujeme i jejich oblečení stejnou péči. Děvčátka oblékneme do jemných pastelových barev, chlapci mají tmavě modré oblečky s bílou košilí a kravatou.

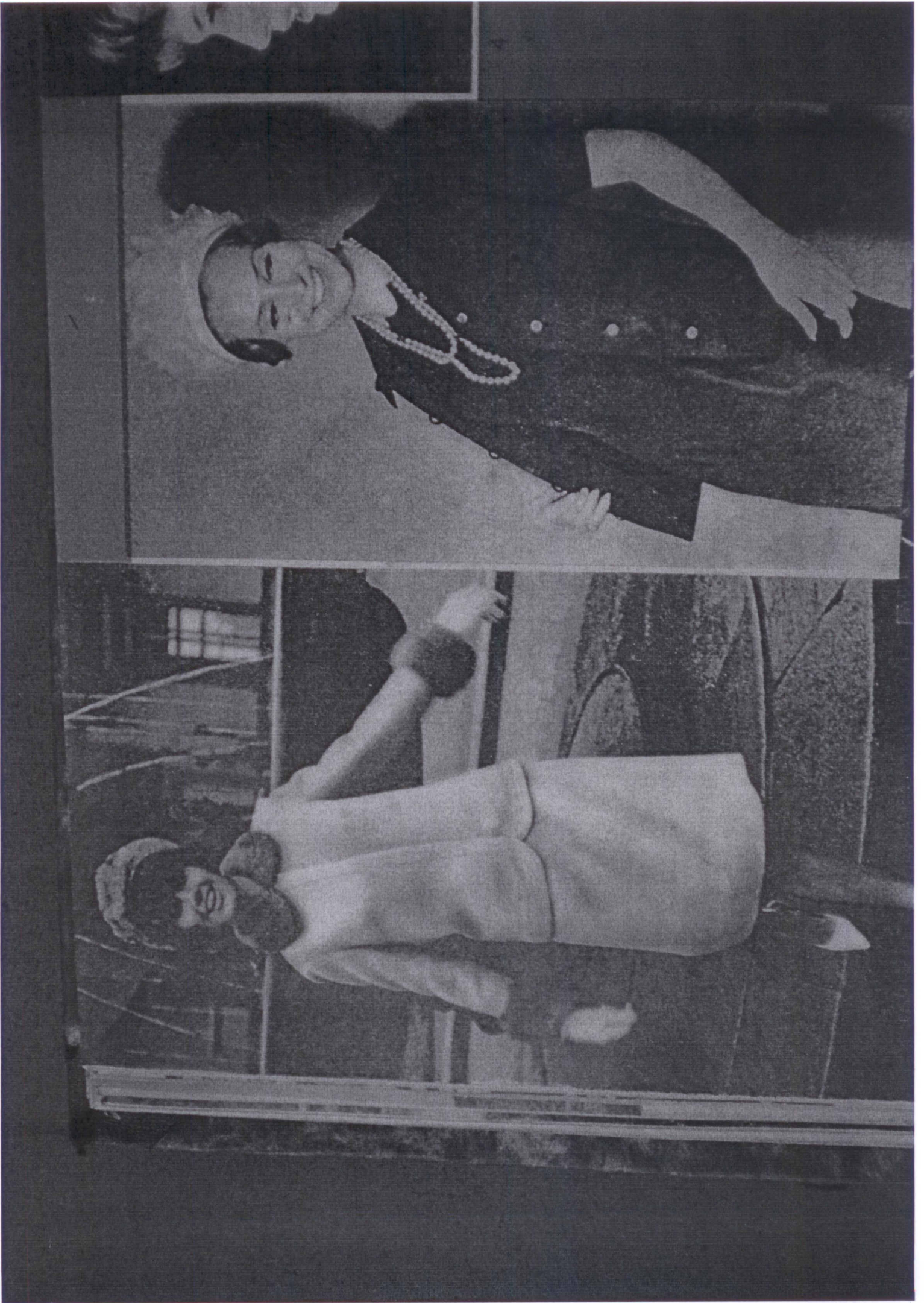
1 ● *Bílé krajkové svatební šaty mají bohatou plastickou aplikaci z vystřihovaných kytiček ze základního materiálu kolem výstřihu a manžet nabíraných silonových rukávů. Nabíraný rýšek na sukni je rovněž ze silonu. Po svatbě odpáreme rukávy a nosíme šaty*

BU

● Roč
● Nejd
říjen

Vstup
pohovor
nutí, že
dost vzi
svých d

4 ● Ukázka moderní úpravy vlasů vyřezávaná, účesu vhodného pro nevěstu.

Všechny modely uvádějí se pod čísly 2, 3, 5, 6 jsou z prodejny uliční 31, Praha 1, Revoluční č. 2, 7, pro které byly speciálně vyrobeny a tvoří řadu vysoké kvality, v našich obchodech se si je objednat NA DOBRO.

2 ● Nonsolista - dřevěná šaty s ozdobnými prvky, určené nevěstě nebo matce. Šaty jsou velmi slavnostní, hladká halenka je zdobená perlovými kamínky, na karkas se dobře uplatňuje šperk nebo bílá šperka. Je v barvách bílé, modré a fialové, velikosti 42-48, cena 185 Kčs.

3 ● Nocturno - dřevěná šaty hedvábné v tmavě modré barvě - se stříbrnými prvky nebo matkou, šaty se stříhem do zoubků, má mírně odsátý límec, šaty uplatní ozdobný výšivkový pás, cena 370 Kčs.

5 ● Kleopatra - velmi efektní šaty, vhodné hlavně pro stříhání, vyrobeny z pružného elastického materiálu v černé barvě, prošívání na lince, může přelíknout po obrátce a hostině, velikosti 42-48, cena 300 Kčs.

6 ● Kamila - černé vlněné šaty s saténovým límcem. Hladká, se fazóna je nejpohodlnější pro stříhání po celé délce zapínání je na zádech. Šaty doplňuje saténový pás, velikosti 42-54, cena 305 Kčs. S ukázkou kloubkem je 60 obrázků pro maminku nevěsty nebo

Foto Věra Holubová a Bořis

NEVĚSTA CIVILNÍ

Rozhodne-li se nevěsta raději pro civilní (občanské) oblečení, měla by si uvědomit, že není dost vkusné korunovat elegantní kostým, plášť nebo šaty s kabátkem kloboučkem s bílým závojem. O volbě doplňků platí i pro nevěstu stejná pravidla. Symbolem nevěsty zůstává přece kytice, ničeho jiného již není třeba. Neradíme vám, abyste své svatební oblečení odbyly, právě naopak, abyste každou maličkost, klobouk, rukavice, střevíce vybíraly tak, aby s celým oblečením dokonale harmonovaly barvou i stylem. Rozhodnete-li se například pro růžový vlněný kostým s límcem z nutrie, bude i klobouček z nutrie nebo z látky šatů. Střevíčky a rukavice mohou být špinavě bílé. Při způsobte své oblečení také roční době, ve které se svatba koná. Obřad sice není dlouhý, ale vždycky se chvílku na něco čeká, je třeba postát fotografovi, a nevěsta v lehkých šatech v lednovém nebo únorovém mrazu zmodrá zimou, než se konečně dostane do auta a ke svatebnímu obědu.

BUDI

ná pravidla. Symbolická nevěsta zastává
přece kytice, ničeho jiného již není třeba.
Neradíme vám, abyste své svatební oble-
čení odbyly, právě naopak, abyste každou
maličkost, klobouk, rukavice, střevičky vy-
bíraly tak, aby s celým oblečením doko-
nale harmonovaly barvou i stylem. Roz-
hodnete-li se například pro růžový vlněný
kostým s límcem z nutrie, bude i klobou-
ček z nutrie nebo z látky šatů. Střevičky
a rukavice mohou být špinavě bílé. Při-
způsobte své oblečení také roční době,
ve které se svatba koná. Obřad sice není
dlouhý, ale vždycky se chvilku na něco
čeká, je třeba postát fotografovi, a ne-
věsta v lehkých šatech v lednovém nebo
únorovém mrazu zmodrá zimou, než se
konečně dostane do auta a ke svateb-
nímu obědu.

Ženich k civilní nevěstě oblékne jedno-
barevný oblek, například z vlněného mo-
héru šedočerného, modročerného nebo
hnědého, bílou košili s vázankou, ponož-
ky v barvě obleku, černé lehké polobotky.
Rukavice z tónované jelenice. Otcové
jsou oblečeni jako ženich, maminky ve
společenských šatech nebo kostýmech
s kloboukem a doplňky.

BUL

Dohoda o peně-
za důležitou sou-
žijeme za zcela v-
bičky. Mění se i
Moderní nevěsta
zájmem jako ne-
neužívání paná-
užitečnou svá-
Znovna tak tv

Foto Vlasta Kudrnová

BUDETE MÍT V RODINĚ

PRÍLOHA
7. 12

Svatba

- Ročně se koná až 110 tisíc svateb.
- Nejčastěji jsou v měsíci dubnu. Pak jsou postupně na řadě říjen, srpen, listopad. Nejméně svateb je dosud v měsíci květnu.

Vstupem do nového roku začínají v mnohých rodinách vážné pohovory, obzvláště tam, kde dcera nebo syn dospěli k rozhodnutí, že se v tomto roce ožení nebo vdají. Je kolem toho někde dost vzruchu, obzvláště tam, kde se musí rodiče s rozhodnutím svých dětí nejdříve smířit. Pak ale začnou společně řešit spousta otázek, jako například: kolik peněz je pohromadě, zda se za ně dá

● Ročně se koná až 110 tisíc svateb.

● Nejčastěji jsou v měsíci dubnu. Pak jsou postupně na řadě říjen, srpen, listopad. Nejméně svateb je dosud v měsíci květnu.

Vstupem do nového roku začínají v mnohých rodinách vážné pohovory, obzvláště tam, kde dcera nebo syn dospěli k rozhodnutí, že se v tomto roce ožení nebo vdají. Je kolem toho někde dost vzruchu, obzvláště tam, kde se musí rodiče s rozhodnutím svých dětí nejdříve smířit. Pak ale začnou společně řešit spoustu otázek, jako například: kolik peněz je pohromadě, zda se za ně dá pořídit hostina mimo domov nebo zda to doma přijde levněji. Projednává se nejvhodnější datum veselky, kdy a kde se bude konat, řeší se problém prozatímního bydlení novomanželské dvojice atp. Nevěstě a její matce pak nejvíce leží na srdci, jakou svatbu vystrojit, koho pozvat.

Každopádně má mít veselka důstojný ráz, aby manželům na ni zůstala hezká památka na celý život. Proto se tento slavnostní den musí odlišovat od všedního dne. Vydání mají však být únosná, aby příliš nezatěžovala rodinný rozpočet. Stává se totiž, že se některá rodina nežádoucně zadluží na delší čas, a to jistě není správné. Svatba má být prožita citově, nesmí se stát jen chlubením rodiny, ukázkou, co si mohou dovolit, jak tomu kdysi bývalo a snad dosud mnohde ještě je.

Při psaní úvahy, jakou svatbu vystrojit, si vzpomínám na dva extrémny. V jednom bylo mnoho slávy a v druhém byl úplně žádný. Jako při útěch...

Projednává se nevhodnější datum veselky, kdy a kde se bude konat, řeší se problém prozatímního bydlení novomanželské dvojice atp. Nevěstě a její matce pak nejvíce leží na srdci, jakou svatbu vystrojit, koho pozvat.

Každopádně má mít veselka důstojný ráz, aby manželům na ni zůstala hezká památka na celý život. Proto se tento slavnostní den musí odlišovat od všedního dne. Vydání mají však být únosná, aby příliš nezatěžovala rodinný rozpočet. Stává se totiž, že se některá rodina nežádoucně zadluží na delší čas, a to jistě není správné. Svatba má být prožita citově, nesmí se stát jen chlubením rodiny, ukázkou, co si mohou dovolit, jak tomu kdysi bývalo a snad dosud mnohde ještě je.

Při psaní úvahy, jakou svatbu vystrojit, si vzpomínám na dva extrémy. V jednom bylo mnoho slávy a v druhém byl obřad jako při útěku. Ta prvá svatba se odehrávala před mnoha lety v hospodářství, kde se vdávaly dvě dcery najednou. Byla to pěkná podívaná. Naparádění koně, ověncené žebříňáky a kočáry. V prvním žebříňáku jely staré babky, které dostaly zapláceno za to, aby hodně vyskaly a rozhazovaly po cestě rýži i obilí a u kostela dokonce bonbóny, o které se děti mezi sebou praly. Pak jeli v dalším žebříňáku muzikanti, kteří už měli dostatečně uhašenou zájez, za nimi družičky, mládenčí, pak jeřáb v kočáře nevěsta a veškeré příbuzenstvo až do posledního kolena. Totéž z ženichovy strany. Na hostinu bylo pozváno přes sto lidí. Jedlo se a pilo a hospodařilo tak, až přišlo pěkné stavení i s inventářem „na buben“.

Stejně nesprávná je rozhodnutí dvou mladých lidí vstoupit

že se některá rodina nežádoucně zadluží na delší čas, a to jistě není správné. Svatba má být prožita citově, nesmí se stát jen chlubením rodiny, ukázkou, co si mohou dovolit, jak tomu kdysi bývalo a snad dosud mnohde ještě je.

Při psaní úvahy, jakou svatbu vystrojit, si vzpomínám na dva extrémy. V jednom bylo mnoho slávy a v druhém byl obřad jako při útěku. Ta prvá svatba se odehrávala před mnoha lety v hospodářství, kde se vdávaly dvě dcery najednou. Byla to pěkná podívaná. Naparádění koně, ověřené žebříňáky a kočáry. V prvním žebříňáku jely staré babky, které dostaly zapláceno za to, aby hodně výskaly a rozhazovaly po cestě rýži i obilí a u kostela dokonce bonbóny, o které se děti mezi sebou praly. Pak jeli v dalším žebříňáku muzikanti, kteří už měli dostatečně uhašenou žízeň, za nimi družičky, mládenci, pak jela v kočáře nevěsta a veškeré příbuzenstvo až do posledního kolena. Totéž z ženichovy strany. Na hostinu bylo pozváno přes sto lidí. Jedlo se a pilo a hospodařilo tak, až přišlo pěkné stavení i s inventářem „na buben“.

Stejně nespávné je rozhodnutí dvou mladých lidí, kteří si na vlastní svatbu „odskočí“ ze zaměstnání, aniž by o tom řekli svým rodičům, a celý obřad považují za zbytečnou formalitu.

Domníváme se proto, že svatba je a má být záležitostí úzkého rodinného kruhu, bez zbytečné okázalosti, ale důstojná.

raji.
chlapce,

silnější
nu nemá-
lášti je

o matku

je jed-
ováním
ze stej-

BRAMSKA

aly na-
Praha,

praly. Pak jeli v dalším žebříňáku muzikanti, kteří už měli dostatečně uhašenou žízeň, za nimi družičky, mládenčí, pak jela v kočáře nevěsta a veškeré příbuzenstvo až do posledního kolena. Totéž z ženichovy strany. Na hostinu bylo pozváno přes sto lidí. Jedlo se a pilo a hospodařilo tak, až přišlo pěkné stavení i s inventářem „na buben“.

Stejně nespřávné je rozhodnutí dvou mladých lidí, kteří si na vlastní svatbu „odskočí“ ze zaměstnání, aniž by o tom řekli svým rodičům, a celý obřad považují za zbytečnou formalitu.

Domníváme se proto, že svatba je a má být záležitostí úzkého rodinného kruhu, bez zbytečné okázalosti, ale důstojná.

Koho pozvat na svatbu?

V prvé řadě rodiče, sourozence, prarodiče a svědky, případně navíc přátele, k nimž snoubence poutají nejupřímnější citové vztahy.

Jak můžete levně a přitom slavnostně pořídit pohostění pro svatební hosty, o tom až příště.

Libuše Tomšů

přátelské a zábovare, které nejmá
nejednou "laska nebeská", která nejmá
skončí jinak než svatbou...
Promiňte, říkám "skončit" a myslím

Iste-li dvojice společensky se vyživují,
dlouhé bílé šaty lze po svatbě dát zhrů.

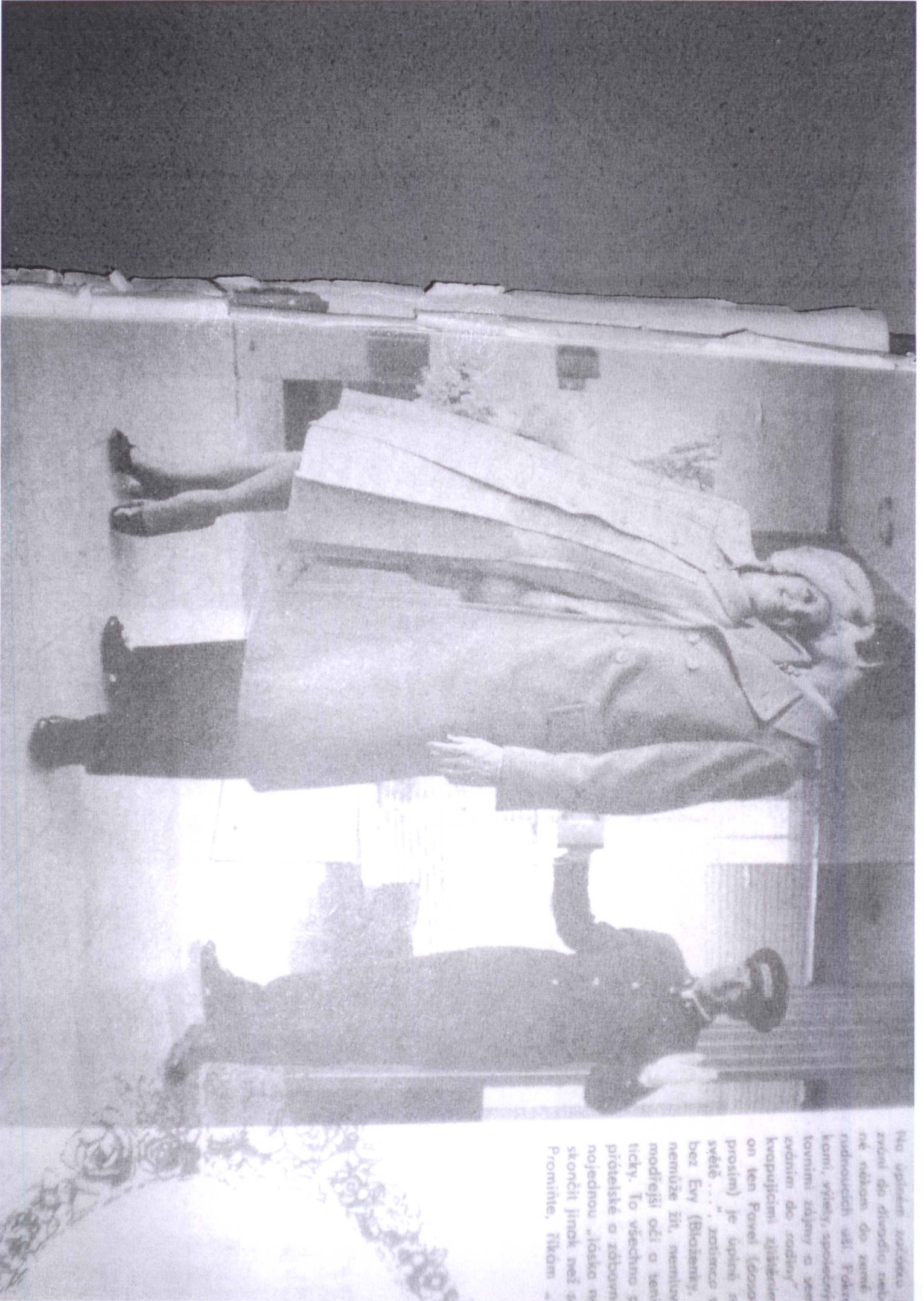
DVOJICE PŘI DVOŘE

PŘÍLOHA
č. 8

to v bílém plátni a stejnobarevné
ty, jenž ve světlém plátni přes

obná stříkyně (nebo hosté?) dá-
v tom případě přednost klasické
a zdobených plátních a měkce
střední, zdobených kate-

Na úplném začátku
zvedl do divadla nebo
ně někde do země
rudnoucích ulí. Pak
koni, vyletí, společný
lovními zájmy a se
zváním do rodiny
kvapujícími zjištěn
on ten Pavel (člov
prosim) je úplně s
světě... zotinců s
bez Ery (Bhoženy,
nemůže žít, nemlu
modřejší oči a ten
tický. To všechno s
přátelské a zábavn
nojednou „laska m
skončí jinak než s
Promiňte, říkám

Na úplném začátku je asi nesmělé pozvání do divadla nebo do kina, zakoktané někým do země za vydatné pomoci rudnoucích uší. Pokračuje to pak schůzkami, výlety, společnými kulturními a sportovními zájmy a sem tam nějakým „pozváním do rodiny“. Vrcholí dvěma překvapujícími zjištěními – jejím „... vždyť on ten Pavel (dosadte libovolné jméno, prosím) je úplně nejbáječnější kluk na světě...“, zatímco on nyní konstatuje, že bez Evy (Blaženky, Jarmily, Jany) prostě nemůže žít, nemluvě o tom, že má nejmodřejší oči a tenis hraje přímo fantasticky. To všechno předtím bylo příjemné, přátelské a zábavné, ale teď to je prostě najednou „láska nebeská“, která nemůže skončit jinak než svatbou...
Promiňte, říkám „skončit“ a myslím bych

vlastně napsat v dlouhých letech mnoha potíží a znů, zda láska z Jakmile se jedno toč: sjednání ternim výboru, zás hostů a svědků, kup výbavy a sosti s bydlením, květiny, večírek ndou a oblečení. zapomenout? Vžnou nejvíce shán Ze dvou možno „bílé“ – zvolte vašim představíte Iste-li dvojice s dlouhé bílé šaty

je asi nesmělé po-
o do kino, zakokta-
za vydatné pomoci
čuje to pak schůz-
ni kulturními a spor-
tam nějakým „po-
rechol dvěma pře-
— jejím „... vždyť

z libovlnné jméno,
odječnější kluk na
nyvé konstatuje, že
rmily, Jany) prostě
tom, že má nej-
raje přímo fantas-
tím bylo příjemné,
je teď to je prostě
ká“, která nejrůže
ou ...
čiv“ a malých

vlastně napsat „začít“, protože teprve
v dlouhých letech společného soužití,
mnoha potížích a taky radostech se po-
zná, zda láska za něco stála ...

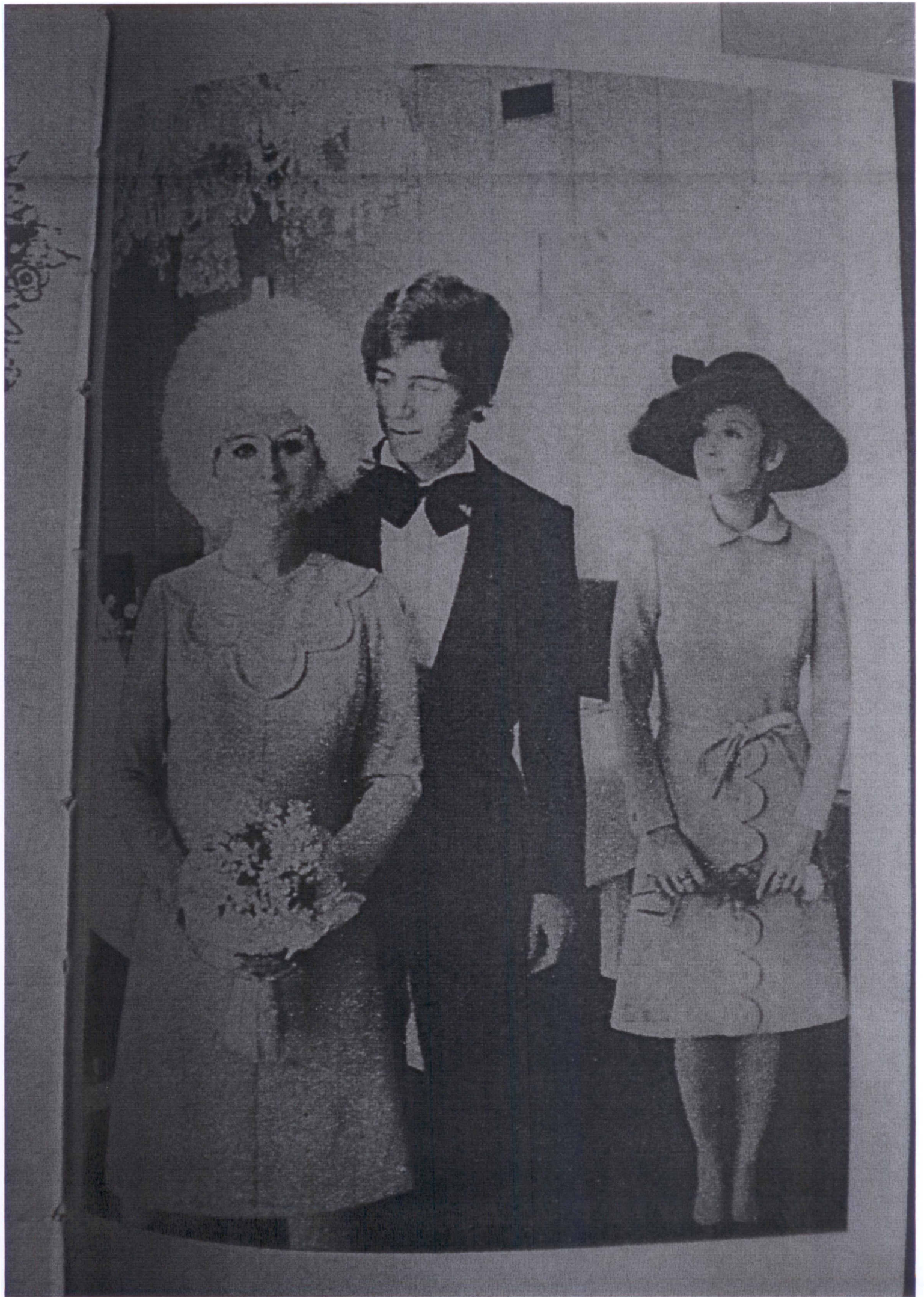
Jakmile se jednou rozhodli, začíná kolo-
toč: sjednání termínu svatby na národ-
ním výboru, zásnuby s oslavou, zvaní
hostů a svědků, svatební oznámení, ná-
kup vybavy a samozřejmě všechny složi-
tosti s bydlením, hostina, taxiky, prstýnky,
květiny, večírek na rozloučenou se svobo-
dou a oblečení ... jak jsme na ně mohli
zapomenout? Vždyť právě ono dá větší-
nou nejvíce shánění a vymýšlení.

Ze dvou možností — svatby „civilní“ a
„bílé“ — zvolte tu, která odpovídá nejen
vaším představám, ale také zaměření.
Jste-li dvojice společensky se vyzívající,
dlouhé bílé šaty lze po svatbě dát zkrá-

ože teprve
ho soužití,
ch se po-
...
činó kolo-
na národ-
ou, zvani
mení, ná-
hny složi-
prstýnky,
se svobo-
ně mohli
dó větší-
i.
zivilní“ a
dó nejen
zaměření.
vyživojící,
dát zkrá-

tit, eventuálně obarvit na přijatelnější odstín. Partner užije společensky oblek vÍdycky. Svatbě „civilní“ vyhovuje teď v zimě nejlépe komplet – šaty a plášť třeba ze stejné látky nebo alespoň stejné barvy – mohl by být třeba ve skořápkově bílé. Rodina, svědci a hosté se oblečením pouze přizpůsobují ústřednímu páru, květiny nevěsty nejsou vÍdycky bílé (poradte se s odborníky), o svatebních darech a závojech si dnes také můžete přečíst – takže na co jsme to vlastně zapomněli? Aha – na přání, aby to mladým novomanželům klapalo celý život tak jako v jejich první společný den. Den, který jsme si za mimořádné ochoty vedení I pracovníků interhotelu Olympik na dnešních snímcích vymysleli.

hr

* Nejkrásnější den *

PŘÍLOHA
č. 9

V životě člověka bývá zpravidla jen málo hezkých a slavnostních dnů, na které se nepomíná. Patří sem hlavně složená maturita, promoce a v neposlední řadě také svatba. Měla by se vydat tak, aby vzpomínky ani po letech nevybledly. Mládí satebního dne, hojnost pokrmů, příjemné vružení, slzy radosti i nezbytná třemá - to vše se ryjnky řádnosti, které je jinak v životě tolik. A jak by málo vypadat nevěsta, aby byla opravdu co nejkrásnější? Pani Mlada je tentokrát tolerantní, a tak žádný písný předpis v obléčení nevěsty neexistuje. Mladé dívky, které jsou romanticky založeny, chtějí mít obryšle svatbu v bílém. Zbývá jen se rozhodnout, krátké či dlouhé? Oboje jsou módní. Krátké šaty jsou méně nákladné, dlouhé jsou honosnější a vřadíují i vybrané obléčení satebních hostů. Jde o tzv. velkou svatbu, která se neobejde bez družiček a dlouhého či krátkého závoje. Šaty mohou být zhotoveny z těžké krajky, brokátu,

saténu, ale i z monofilu, hladkého nebo strukturovaného hedvábí. To už záleží jen na vašem osobním vkusu. Bílých může mít kromě tmavého společenského oblečení bílé košile a stříbrošedé váronky na loketech se žaket, případně smoking, na kterém by neměly chybět květ. Bílé rukavičky, tmavé ponožky i tmavé boty - to jsou ovšem nevyhnutelné. Nevěsta, které se nebojí experimentovat, si jistě pořídí satební šaty v nové modě, popřípadě plášť a šaty v kombinaci modí a modí. Neméně hezká a elegantní bude nevěsta oblečená v klasickém kostýmku z kvalitní látky, který po svatbě může nosit k různým společenským příležitostem.

A pokud se týká satební kytice, k bílému oblečení má být větší, k civilnímu je vkusnější menší, z borůvek, karafiátů, růží i orchidejí.

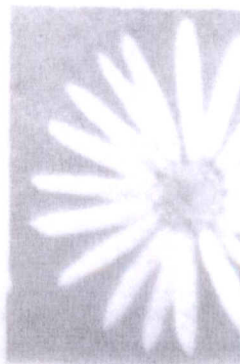
Přejeme vám hodně štěstí!

N

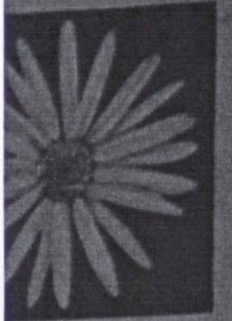
V životě člověka
a slavnostních dnů,
úspěšně složená ma
také svatba. Měla l
po letech nevybled
pokrmů, příjemně v
— to vše se vymyk
tolik. A jak by měl
co nejkrásnější? F
o tak žádný přísny
Mladé dívky, které
obvykle svatbu v br
či dlouhé? Oboje
naktadne, dlouhé
oblečení svatebních
se neobejde bez
voje. Saty mohou l

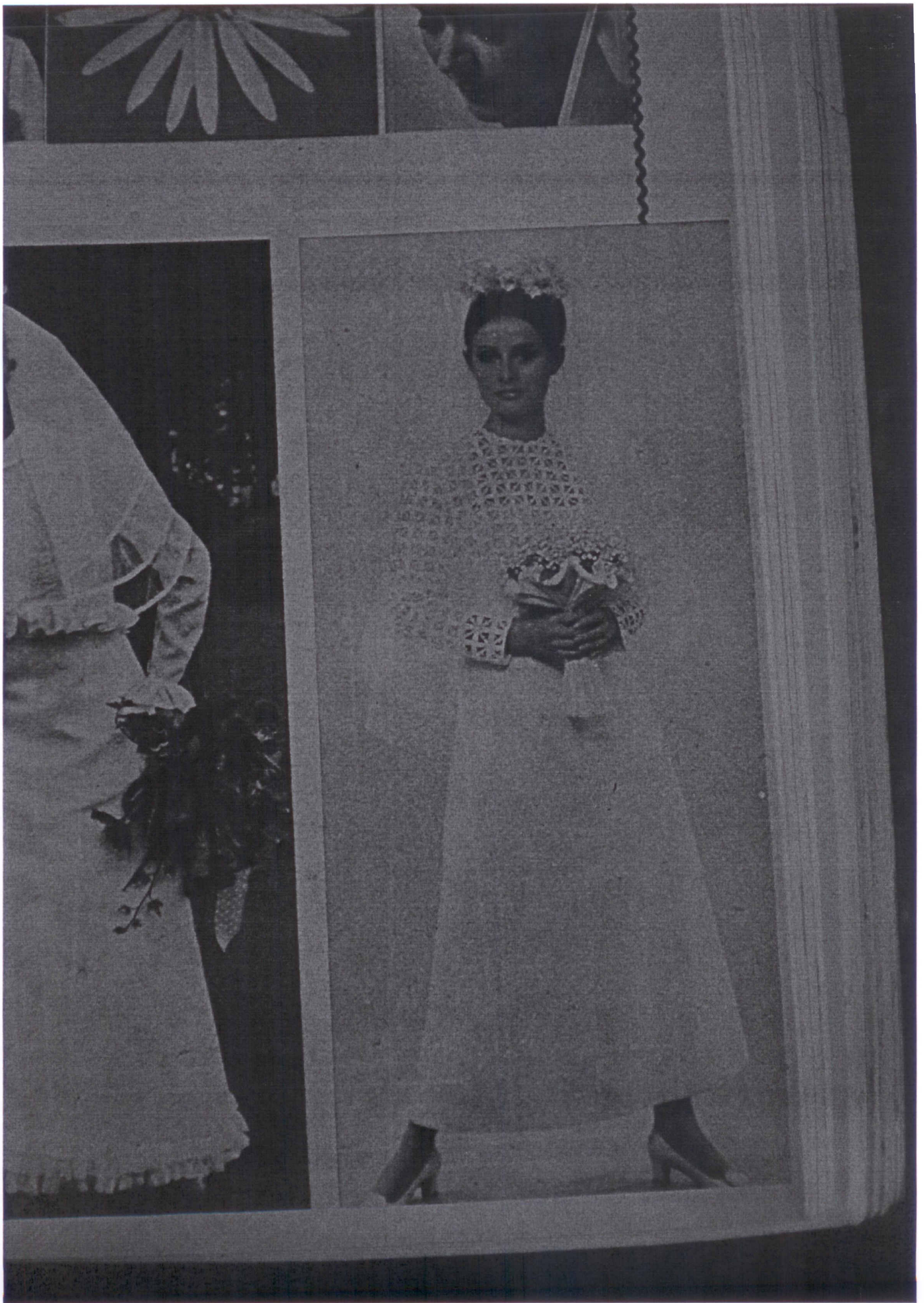

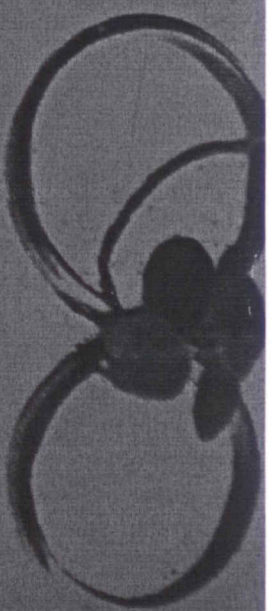
nejkrásnější
k ládný přírůstek
k šaty, která jsou romanticky
kde svatbu v bílém. Zbytek jen se rozhodnout, krátké
nebo? Oboje jsou modní. Krátké šaty jsou méně
dné, dlouhé jsou honosnější a vyžadují i vybrané
oni svatebních hostů. Ide o tzv. velkou svatbu, která
sobě bez družiček a dlouhého či krátkého zá-
šaty mohou být zhotoveny i těžké krajky, brokáty,

A pokud se týká svatební kytice, v civilním je vkusnější
má být větší, k civilnímu je vkusnější
korafiátů, růží i orchidejí.
Přejeme vám hodně štěstí!

ПРИЛОГА
с. 10

... a budu mít závoj, ale jakou kytici?

Tim obvykle končí předsvatební rozjímání těch, které se rozhodly pro svatbu v bílém – v krátkých nebo dlouhých šatech. Než se mladé a půvabné nevěsty poradí s odborníky – neboť tuto korunu svého svatebního oblečení si těžko zhotoví samy – několik nápadů a drobných rad. Tradiční úprava pro účes z kratších vlasů má bezpočet obměn – námětem bývají převážně umělé květiny a aranžovaný závoj různých délek.

Jemnému obličejí s vlasy vyčesanými do vyššího uzlu sluší názná květinová úprava, doplněná stuhami. Zdobení, od něhož se řasí závoj, je soustředěno na temeni hlavy nebo i v týle, těsně pod uzlem. Často je celé z drobných kvítků.

K mírně vrtupřirovanému účesu z kratších vlasů se nejlépe hodí úprava, která je na temeni nejširší. Dovolíme „kokardami“ po stranách obličjeje. Nebo také malou (třeba vyšivnou) čapkou na temeni, zpod níž vychází závoj.

Divčím typům s delšími nenatupřirovanými vlasy sluší spíše hluboké čepečky (například ze zbytků krajkoviny od šatů – mohou být husté nebo jemně vyšité nebo celé posité drobnými kvítky). Závoj vychází buďto zpod celé pečky, nebo z ozdoby na temeni hlavy. Často – o v poslední době dokonce velmi často – jej nahrazuje kapuce. Bývá nejenom z látky šatů, ale i z tylu a pod krkem se přeměňuje v jakousi „závojovou pláštěnku“ do délky šatů. A jaké kvítky zvolíte k úpravě vlasů? Snad nejhezčí jsou drobné – nejvíce k úpravě vlasů? Snad

NEVÍTE SI RADY SE SVATEBNÍ KYTICÍ?

Novodobé nevěsty už řadu let odmítají tradiční kytice z voskové tuhých kal nebo nanejvýš karafiátů, na nichž se houpojí dva stejně tradiční myrtové věnečky na bílé stužce. Protože něha květin soutěží s něhou nevěst, obé se v tento slavnostní den krásně doplňuje. Právě správně zvolená kytice tvoří nejkrásnější tečku za nevěstíným oblečením. Dejte si nadmíru záležet na výběru květů, jejich druhů i barev – ono, tradice výhradně bílých kytic je v poslední době už poněkud zastaralá. O barvě kytice nerozhoduje také ani věk nevěsty, ani skutečnost, zda jde o sňatek první nebo druhý – květiny mají především harmonovat s barvou oblečení – je-li nevěsta celá v bílém, jsou barevné možnosti kytice bez hranic.

Svatební kytice – tato koruna nevěsty – má být složená nanejvýš ze dvou druhů květin (a samozřejmě, menší kytice z drobnějších kvítků, vyvázaná do tylové manžety – nejnovější květinčky jsou pestrobarevné – no způsob polních. Ale právě tak může nevěsta nést v ruce jedinou šlechťanou růži na dlouhém stonku. Volba květin se především řídí sezónou – věřte, že i z podzimních chryzantém se dá upravit nádherná kytice! Novinkou svatebních kytic je také jejich tvorování – už dávno se nenosí konvenční

cílíte ji aranžováním závoje, širšími stužkami i květinovými „kokardami“ po stranách obličejů. Nebo také malou (třeba vyšivanou) čapkou na temeni, zpod níž vychází závoj.

Divčím typům s delšími nenatupirovanými vlasy sluší spíše hluboké čepčky (například ze zbytků krajkoviny od šatů – mohou být hustě nebo jemně vyšité nebo celé posíté drobnými kvítky). Závoj vychází buďto zpod čepčky, nebo z ozdoby na temeni hlavy. Často – a v poslední době dokonce velmi často – jej nahrazuje kapuce. Bývá nejenom z látky šatů, ale i z tylu a pod krkem se přeměňuje v jakousi „závojevou pláštěnku“ do délky šatů. A jaké kvítky zvolíte k úpravě vlasů? Snad nejněžnější jsou drobné – například konvalinky. Ke kytici z pravých, které nevěsta ponese v ruce, ladí něžné umělé konvalinky, propletené v účesu i poseté po závoji. Hustě vedle sebe našitá kvítka tvoří také jakousi „kožešinku“ – tato zvláštní ozdoba se používá na límečky a manžety svatebního oblečení. Jednotlivá kvítka (samozřejmě, že umělá) se těsně vedle sebe přišívají ručně na tylový podklad – po svatebním veselí se souprava odpáří a novomanželka má rázem jedny hezké společenské šaty.

— květiny
— je-li nevěsta celá v bílém, jsou barevné
kytice bez hranic.

Svatební kytice — tato koruna nevěsty — má být slo-
žena nanejvýš ze dvou druhů květin (a samozřejmě,
vždycky spousty zeleně). Lyricky laděným nevěstám sluší
menší kytice z drobnějších kvítků, vyvázaná do tylové
manžety — nejnovější květinčky jsou pestrobarevné — na
způsob polních. Ale právě tak může nevěsta nést v ruce
jedinou šlechtěnou růži na dlouhém stonku. Volba kvě-
tin se především řídí sezónou — věříte, že i z podzim-
ních chryzantém se dá upravit nádherná kytice?

Novinkou svatebních kytic je také jejich tvarování —
už dávno se nenosí konvenčně „přes ruku“ — k dlou-
hým šatům je úprava zdobenější. Pro nevěstu nikoliv nej-
mladší se výborně hodí i jediný (ale drahý) květ — třeba
vzácná orchidea v barvě šatů.

Menší kytice — zcela odlišné od květin ústřední osoby
dne — totiž nevěsty — drží v ruce i všechny ženy sva-
tebního doprovodu. Ale to už je otázka, na niž dá
vždycky odpověď malá porada s odborníky. Uvidíte,
že i oni nad tradičními kalami také zamítavě mávnou
rukou

TRILLOHA
č. 11

... a reknou

amo

Pro statistiky režijnou nebyly léžké vt.
pořítel provedspodobnost
viny. kol.

Veselka na záměrně

Pok bude
čist si přibí
práci při
ni účastníci
ide libit i
ata a kluci
síly? A jest
e se svou
určitě všem
vé uschove
a vzpomínka

Leto, dovolená, pekné počasí, to je příležitost pro svatební veselí. Ovšem veselí se v uzavřené, zakoupené místnosti, patit se v limádce a tmavých šatech se mnohým mladým lidem nelíbí. A tak mnohého napadne, že by se svatební veselí mohlo odvíjet na zahradě nebo někde venku u chaty. Není to špatný nápad. Starším svatebčanům by se upravil stůl před domem nebo v besídce a mladí, ti už si budou vybrat rody. Rozsadí se třeba jen na travníku nebo si předem sbíjí z prken lavice a stůl.

Svatební hostina se v tomto případě přizpůsobí podmínkám. Budou se volit pokrmy lehčí, osvěžující, aby vyhovovaly nočnímu počasí.

Máme-li v chatě gril na dřevěné uhlí (nebo si jej od přátel vypůjčíme), můžeme masité minutky grilovat přímo na zahradě. A protože máme svatební veselí, musíme počítat z více chodů. Většina hostů nechce polévku, místo ní si raději vezme osvěžující předkrm ze zeleniny nebo vajec. Hlavní masitý pokrm bude teplý, ten se naparčuje přímo na talíři a k němu se bude podávat místo teplé přílohy bramborový salát a zeleninové saláty. I pečené se může podat studená. Dorty nebudeme nabízet s tučnými krémy, ale vybereme některé dobře křehké koláče s ovocem, zmrzlinové poháry, lehké křemy nebo salát z míchaného ovoce.

Bude to svatební hostina méně obvyklá, nad šterou babička nebo maminka zavrtí hlavou, ale bude veselá a všichni se dobře pobaví a pochutnají si.

STUDENÁ POLEVKA Z RAJČAT A SMETANY (4 porce)

1 kg čerstvých rajčat, 1/2 l sladké smetany, špetka soli, 1/2 lžičky cukru, trochu citrónové šťavy

Ovčasná, pilkovým nožem na tenké plátky nakrájená rajčata narovnáme do

hlubších misek nebo kompotových talířů. Smetanu osolíme, osladíme, zakapeme citrónem. Do každého talířku dáme čtvrtéček ředů z chladničky a rajčata přelijeme smetanou. Pro vůni a chuť můžeme na povrchu posypat čerstvým sekaným koprem.

OKURKY PLNENE DRUBEŽÍM SALATEM (asi 8-10 porcí)

2 velké salátové okurky, 1 kuře, 100 g drobného zeleného hrášku, 100 g vařeného celeru, 2 jablka, 2 natvrdo vařená vejce, 250 g majonézy, sůl, špetka cukru, citrónová šťava

Na menší špaličky nakrájenou oloupanou okurku vyhloubíme, jádra odstraníme a na chvíli ji ponoříme do zálivky z octa, vody a soli. Pak dítly vyndáme a necháme odkapat. Očištěné kuře bez drůbků povaříme nebo podusíme v troše vody do měkka. Zbovíme je kůže, vykostíme a maso nakrájíme na tenké nudličky. Povařený celer a oloupaná jablka nakrájíme na drobné kostičky. Přidáme k masu, dále přidáme hrášek z konzervy a usekáme na vejce. Základní majonézu ochutíme špetkou cukru, soli a trochou citrónové šťavy a promícháme do salátu. Okurkové misky plníme salátem, dáme do chladna a pak podáme jako předkrm s malým rohlíčkem nebo se slanou sušenkou.

PLNENA RAJČATA (pro 10 osob)

10 rajčat menších, tvrdých, 4 sýry žervé, 120 g ementálu, sůl, špetka sladké papriky, 1 menší cibule, slané rohlíčky

Rajčata navrch seřízneme, vnitřek vydlabeme a použijeme na vývar do polévky. Misky z rajčat pak plníme krémem. Žervé utřeme s jemně usekanou cibulí a strouhaným ementálem. Podle chuti přisolíme, přidáme papriku i lžičku hustého kečupu. Naplníme do rajčat, odkrojenou část přiklopíme a rajčata na povrchu ozdobíme snítkou petrželky. Podáváme se slanými rohlíčky.

VEJCE NA TOPINKÁCH (pro 10 osob)

1 bílá veka, 10-15 vajec, 50 g másla, sůl, 200 g šunky nebo salámu, petrželka, olej na smažení

Veku nakrájíme na plátky a ty z obou stran opečeme na oleji. V kastrůlku umícháme na masle vejce, do kterých přidáme sekanou petrželku. Sunku jemně usekáme. Na plátky veku kolem dokola upravíme míchaná vejce, doprostřed dáme sekanou šunku a hned teple podáváme.

PLNENÉ TELECI RIZKY (pro 10 osob)

10 větších telecích nebo vepřových řízků, 10 natvrdo vařených vajec, trochu sardelové pasty, 80 g másla; na obalení: hladká mouka, 3 vejce, strouhanka, tuk na smažení

Uvařená vejce zchladíme, oloupeme. Rizky naklepeme, potřeme sardelovým máslem, které jsme utřeli z másla a sardelové pasty. Do každého řízku zabalíme jedno vejce a dobře převážeme nebo spichneme jehlou na pačky. Pak obalíme v mouce, vejci a strouhance a vysmažíme v rozpaleném tuku do zlatova. Horký řízek dáme na plátek chleba (můžeme jej na povrchu pokapat majonézou nebo hořčicí) a horký podáváme.

PLNENÁ TELECI ROLADA (pro 8-10 osob)

1 kg telecího masa z kýty, 2 okurky, 50 g slaniny, 100 g másla, sůl, 150 g vařeného uzeneho masa, 1/2 cibule, kousek celeru, petržele, malý kousek mrkve

Odblaněné maso naklepeme, rozplníme okurkami, slaninou a mletým masem a stočíme do rolády. Opečeme ze všech stran na masle a zálivce slanině. Přidáme jemně sekanou cibulí a pokrájenou zeleninu, trochu osmaženého pak podlijeme vodou a přikryté chvilu dusíme v troubě, pak odkryté opečeme. Podle potřeby roládu na povrchu poleváme vypečeným tukem a trochou vařící vody. Měkké maso nakrájíme na plátky, na povrchu pokapeme šťavou a podáváme s bramborovým salátem. Hodí se i rýžový salát.

RYZOVÝ SALÁT SE ZELEINOU (pro 8-10 osob)

400 g rýže první jakosti, asi 6 dl vody, sůl, 1 menší květák, 3 lžice zeleného hrášku, 2 papriky, 2 rajčata, 300 g majonézy, špetka cukru, sůl, citrón, petrželka

Propřáchnutou rýži zalijeme osolenou vařící vodou a vaříme asi 15 minut. Zkusíme, jsou-li zrna měkká, a dáme pokor, aby nebyla rozvařená. Rýži scedíme, rozprostřeme na síta nebo utěrku, aby se zrnka nespolepala, a necháme vychladnout. Květák uvaříme do měkka, ole ne- převaríme, musí být ještě trochu chrupavý. Rozebereme ho na drobné růžičky. Očištěné papriky pokrájíme na tenké proužky, rajčata na kostičky. Rýži promícháme ochucenou majonézou a pak lehce vmícháme všechnu zeleninu, abychom ji přílišným mícháním nerozmačkali.

OKURKOVÝ SALÁT TROCHU JINAK

2 větší salátové okurky, sůl, bílý pepř, sladká paprika, zálivka z vody, oleje, octa, 4 natvrdo vařená vejce, petrželka, 4 rajčata

Okurky oloupáme, nakrájíme po délce na proužky, osolíme je, opečeme a opaprikujeme. Pomícháme se zálivkou z oleje a octa. Rozdělíme na hlubší talířky nebo misky, navrch dáme dva plátky vařeného vejce a čtvrtku rajčete. Zdobíme snítkou petrželky.

PISINGROVÝ DORT Z OPLATEK (asi 8 porcí)

5-6 kulatých oplatek, 150 g másla, 100 g cukru, 2 žloutky, 150 g změklé želatiny, 150 g práškových mléčných ořechů, trochu

PILLOTA
C. 14

NENÍ SVATBA JAKO SVATBA

Někdo
si jen tak odskočí
na radnici
mezi lyžováním.
Někomu je i Karlštejn
málo slavnostní.
Někomu je 20,
někomu 50 let.
Ale vždycky je to
ONA a ON, dvojice,
která výběrem prostředí
a svého oblečení
dává ráz celému obřadu.

Modely z kolekce Bulharské lidové republiky a DMO závodů EVA STYL a TVAR a z kolekce francouzského salónu Nina Ricci fotografovali: Alena Petráková, Dana Vašítková, František Tebový, Jiří Návák, Boris Procházka a Vladimír Šmer (fotoateliér MONA)

PRÍLOHA
č. 13

Sva
ci

ONA (žena bez
obleka šaty, ka
činný komplet s
gantním odpole
stěmi a tmavý
přechnost pastel
pudrováním tá
doplňky, tj. kl
labele o boty
nebo právě ty
i dokonalosti.
ON: Zvolí je
šarlatový oble
vě, která harmo
partneři. Např
mu kompletní
ledy nebo hněd
modrému - tm
ledy i béžovém
dí, šedozelený
- Čistší svaťba
zábavě jako
a šlám, pokud
střední Tešano v
je ONA ani ON
ševcůch modř
závat, kdy be
množství
je se však ve
zabývá se

Svatba civilní

ONA (mladá žena bez omezení věku):
Bílá šaty, kostým nebo více-
dílný komplet s pláštěm v ele-
mentárně odpoledním stylu. Před-
nostně s tmavými barvami dává
dobrotu pastelovým jakoby za-
slepeným tónům. Neopomijí
šlechetu, tj. klobouk, rukavice,
šlechetu a boty v barvě oblečení,
ale právě ty dohrávají celek
dokonalost.

ON: Žení jednořadový nebo
dvouřadový oblek v takové bar-
vě, která harmonizuje s oblečením
nevěsty. Například: k růžové
kompletu nevěsty oblékne
tmavě nebo hebdý oblek, k bílé
šatě – tmavě modrý nebo
černý – tmavě hnědý, hně-
dý, olivový apod.

ON: Svadba může být stejně
jako klasická svatba
připravena v partnerském sty-
lu. ON nemusí litovat
v nákladě. Další pří-
ležitosti se ženou musí part-
nerskému oblečení uplat-
nit se společným životě
v budoucnu.

Svatba klasická

ONA (mladá žena): Obléká
dlouhé bílé šaty se závojem. Bílá
barva je dominující, pouze na
drobných detailech, kytických,
stuhách a na výšivce se mohou
objevit doplňující barvy, růžová
nebo bledě modrá.

ON: Nemusí si pořizovat právě
frak, ale smokink nebo černý
oblek je k dlouhé bílé toaletě
nevěsty podmínkou.

– Ovšem, i klasické svatební
oblečení lze obměnit. Závoj na-
hradit kapucí nebo průhledným
širákem, místo bílé barvy zvolit
světlý tón béžové nebo růžové,
místo černého smokinku tmavě
modrý nebo tmavě fialový. V kaž-
dém případě je to oblečení velmi
nákladné. Zvlášť ONA musí počítat
s tím, že si pořizuje šaty na
jeden jediný den. Další možnosti
využití sice řeší přešívka, ale vý-
sledek je víceméně nejistý.

ON bude samozřejmě ve výhodě.
Smokink nebo tmavý oblek může
nosit několik dalších let při spo-
lečenských příležitostech.

Svatba stylová

ONA (mladá žena) se může in-
spirovat babiččinou fotografií a
oblékne si dlouhou sukní s ro-
manlickou halenkou. Tradiční zá-
voj nahradí širokým kloboukem
plným růžiček.

ON: Pochopitelně své oblečení
přizpůsobí dědečkovu. Oblékne
si žaket, tj. černý kabát, vestu a
tmavoséď proužkované kalhoty.
– Jsou-li oba nebo alespoň je-
den z partnerů členy JZD nebo
jezddeckého oddílu a mají-li
k dispozici koňské spřežení, mo-
hou se rozhodnout pro svatbu
v tzv. venkovském stylu.

ONÁ: Stylizuje svoje oblečení
podle pracovních halen, spodní-
ček, živůtků a řísaných venkov-
ských halenek (v žádném přípa-
dě podle svátečních lidových
krojů). Oblečení doplňuje vzdušným
šátkem.

ON: Pořídí si tmavoséď proú-
zkovaný oblek (případně sametě-
vé sako a proužkované kalhoty)
a místo kravaty barvený šátek
s jehlicí.

– Stylové svatby nejsou a má
příliš rozšířeny. Od těch rodu-
něných vyzdají vnepi pro neost-
a předešlá – valkou dudu
vřasu.

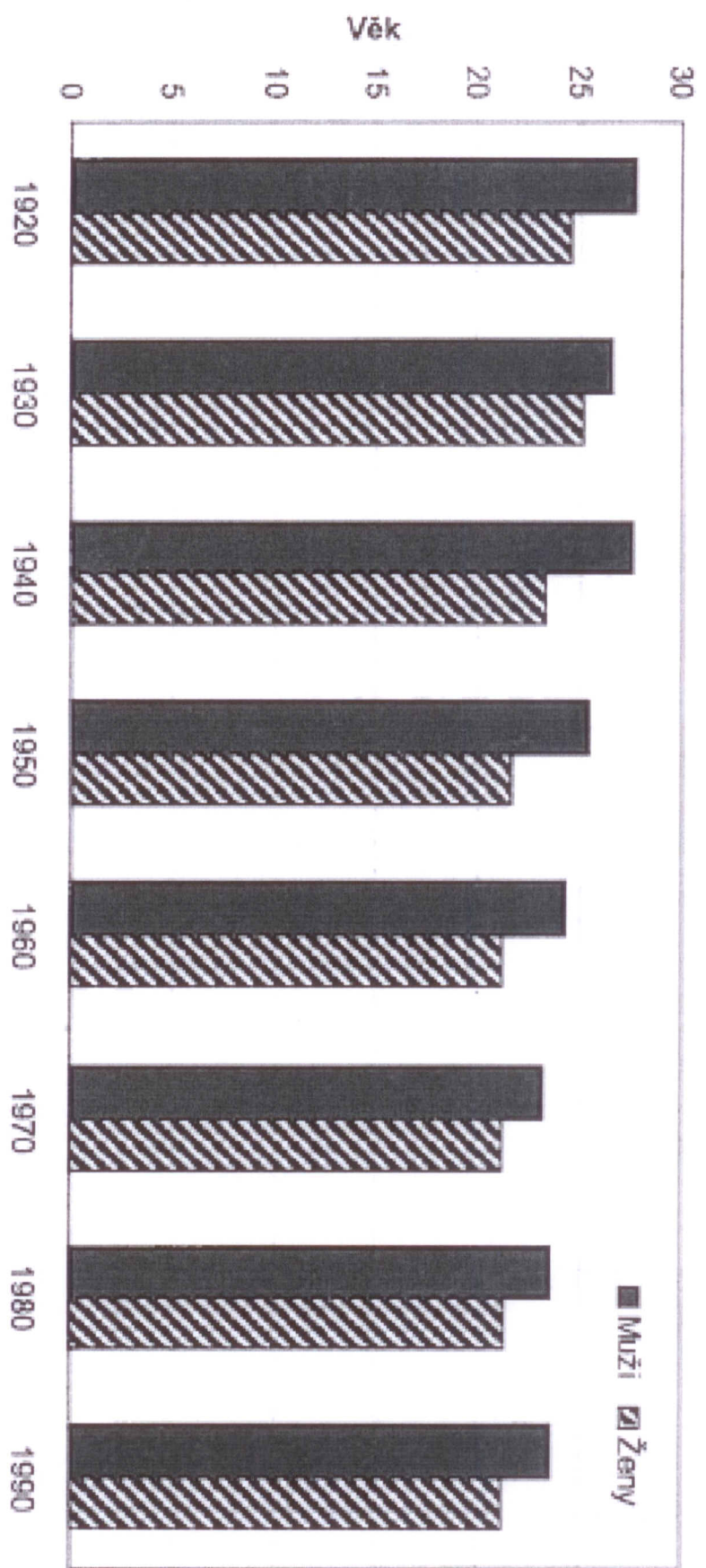
LADĚNA ŠTIBROVÁ

TABULKA 1: Snoubenci podľa vzájomného rodinného stavu v letech 1870–1989

Období	Oba svo- bodní	Svobod- ný muž a ovdov- vělá žena	Svobod- ný muž a rovede- ná žena	Ovdovělý muž a svo- bodná žena	Oba ovdov- vělí	Ovdovělý muž a roz- vedená žena	Rozvede- ný muž a svobod- ná žena	Rozvede- ný muž a ovdov- vělá žena	Oba rozve- dení	Celkem
1870–1879	79,3	4,5	-	11,6	4,5	-	-	-	0,0	100,0
1880–1889	79,3	4,1	-	11,6	5,0	-	-	-	0,0	100,0
1890–1899	81,7	3,2	0,0	10,6	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
1900–1909	83,6	2,9	0,0	9,5	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
1910–1919	82,7*	3,2	0,1	9,6	4,2	0,0	0,2	0,0	0,0	100,0
1920–1929	84,3	3,1	1,0	6,2	2,6	0,3	1,9	0,4	0,3	100,0
1930–1939	85,5	1,5	1,7	5,3	1,5	0,6	3,0	0,4	0,6	100,0
1940–1949	81,3	1,7	2,9	4,3	1,6	0,9	4,9	0,7	1,7	100,0
1950–1959	79,8	1,1	4,8	1,9	0,9	1,1	5,8	0,8	3,8	100,0
1960–1969	80,0	0,7	4,6	0,8	0,8	1,0	5,9	0,8	5,4	100,0
1970–1979	73,9	0,6	6,4	0,5	0,6	1,1	7,3	0,9	8,8	100,0
1980–1989	69,3	0,4	7,6	0,3	0,5	1,1	8,0	0,8	12,1	100,0

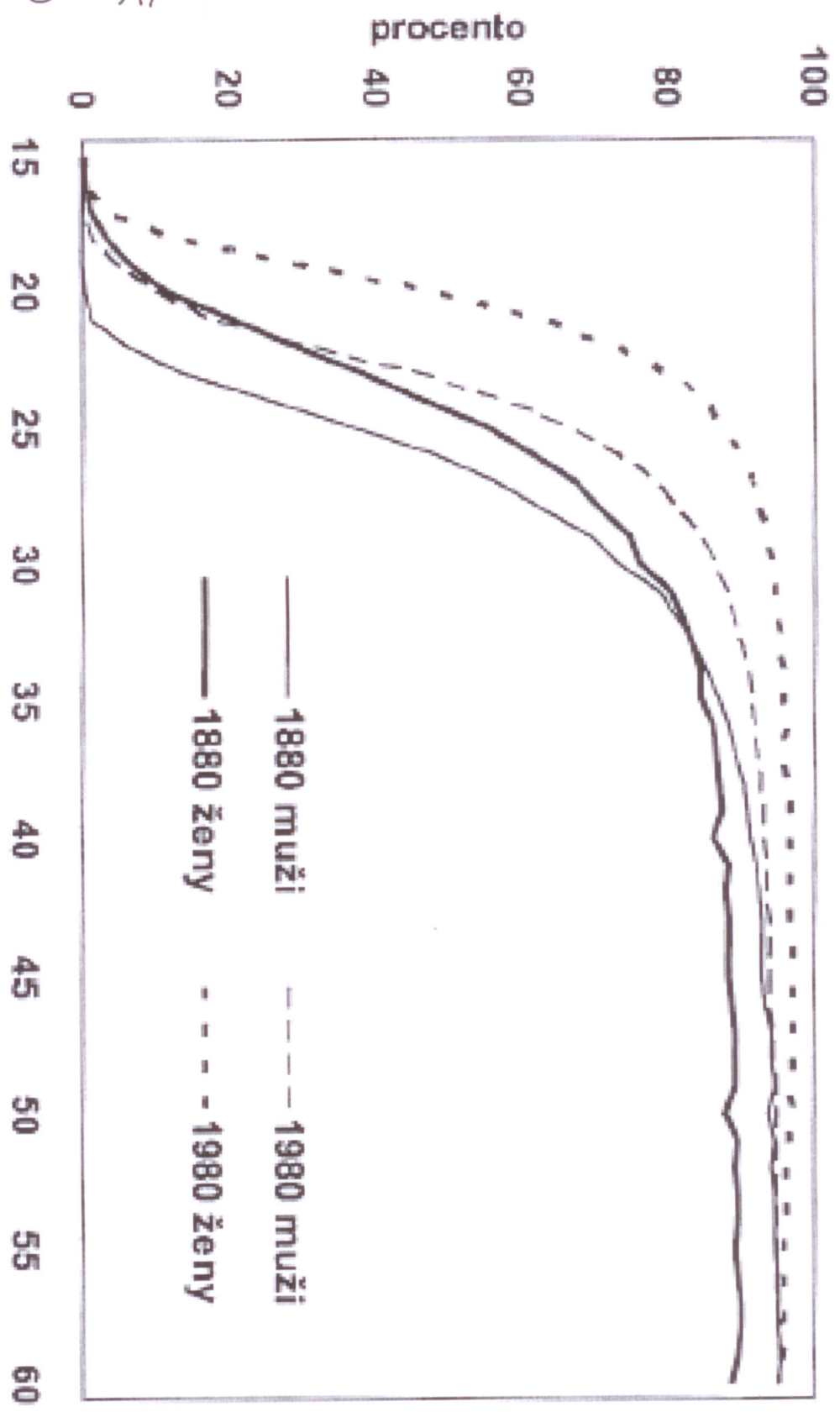
Příloha
č. 16

Medián sňatkového věku v ČR v letech 1920-1990 (první sňatky)

PRÍLOHA
č. 17

Alespoň jednou ženatí a vdané podle věku, ČR 1880 a 1980,
v procentech

PA PRILOHA C. B

7 PRÍLOHA č.
19

PRILLOHA
C. 20

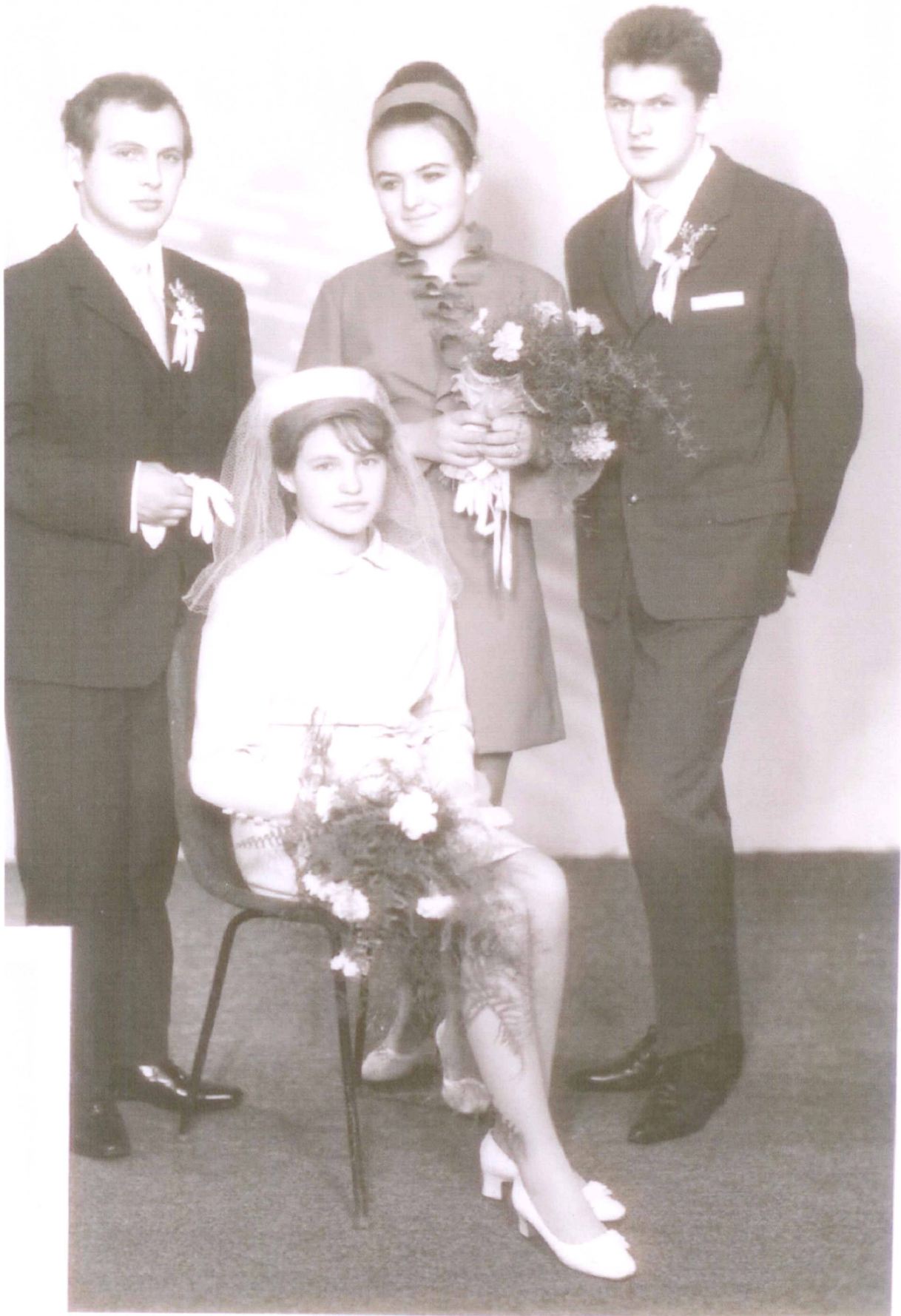
PRÍLOHA
č. 21

PRILONA
c. 33

PRÍLOHA
č. 23

ПРИЛОЖА С.
24

PRÍLOHA
č. 25

PRÍLOHA

č. 26

PILOTTA
C. 27

PŘÍLOHA
č. 29

Rozhovor 28.8.2010

L.H: Dobrý den, já vám děkuju, že jste svolila k nahrání rozhovoru na moji magisterskou práci a poprosím Vás, abyste teda vyprávěla o přípravách a průběhu Vaší svatby v roce 1974.

N: Já vám děkuju... takže, vlastně představovat ne, já jsem se vdávala 18. července 74, přišlo, bylo to hezký, vdávala jsem se z lásky po 6tíměsíční známosti, protože jsem lyžařka, manžel taky, a seznámili jsme se na horách no a byla to vlastně láska na první pohled a od toho se to odvynulo. Měla jsem krásný dlouhý šaty, půjčený ze Švýcarska, neustále jsem si je pořád na sobě zkoušela, před tou svatbou, protože už jsem se nemohla dočkat vlastně, byly úžasný, takový vyšívaný stříbrem, měla jsem kytičku velikánskou z gerber, no bylo to... V Nuslích jsem se vdávala, na radnici, zrovna tak jako, asi se nesmí jmenovat, že jo?

No, měli jsme na svatbě bylo nás asi 35 lidí, bylo to hezký – v mých očích hezký, protože mi bylo 18 let. A vdávala jsem se z čistý lásky, nemusela jsem, ale v té době se prostě se děvčata vdávaly mladý. A já na ten den vzpomínám vlastně doposavad' dnes a dneska jsem si to zase při tom rozhovoru, úplně se mi zase rozjel takovej krásnej ten film zpátky, jak to probíhalo, jak jsem, já měla vlasy do pasu, dlouhý, úplně takový krásný, takže mě učesala kadeřnice ráno takový v té době se to nosilo, drdol, takže jsem měla dlouhý závoj k tomu, jak princezna. No a měla jsem, mám staršího bratra ženatýhoho, a ten měl už dva syny, takže ty nesli tu vlečku vzádu, jo, a pořád mi říkali princezno, protože jim bylo dva roky, asi jako tady ten Tomášek, a to bylo pěkný... no, a měli jsme jet na hostinu do restaurace, ta už je dneska asi zbořena, ach jo, na Záhradním městě, tak to jako všecko bylo pěkný, všecko bylo, jeli jsme na svatební noc do svého domu, kterej měl můj manžel po babičce, takže jsme měli soukromí. No, bylo to úžasnejch 15 let života s nim, který teda skončily rozvodem, protože manžel nemohl mít děti a vlastně si našel přítelkyni, a myslel si že s tou, že ty děti jsou ve mě, ale já teďka děti mám, on nemá dodnes děti, takže prostě to skončilo takhle, ale naše přátelství trvá dál. Takže je to takhle, nevím, co víc k tomu...

L.H.: Já se zeptám, v roce 74 šaty ze Švýcarska není asi úplně standardní – jak jste se k nim dostala?

N: (smích) No, jak jsem se k nim dostala? No, protože maminka měla takovou paní – tenkrát to bylo strašně módní – já jsem šila u paní Kárský, moje maminka šila u nějaký paní Kárský – protože, žejo, Ježišmaria, nebyl nežli Pragoděv, a já nevím co, kde se dalo co koupit, a maminka moje byla taková fešná, jo, a prostě honila módu, tak šila u té paní Kárský, podle

nějakých časopisů, která paní Kárská měla, měla sestru, která vzala, emigrovala do Švýcarska právě, a ta prostě ji tam vozila v zimě už ty Burdy nebo já nevím, určitě už v tom roce ty Burdy, no tak prostě, no a ona mi přivezla ty šaty po její dceři, která se vdávala, a ty byly takové prostě putovní, protože jsem se vdávala a už za tejdén za dva další se tam byla další princezna, která si je taky zkusila, na tu svoji svatbu, takže takhle mám ty šaty, no a v té době, Ježišmaria, osmnáctiletá děvčata byly takový prtlavý, extra, tak se ty šaty hodily na každou, že jo

L.H: Zeptám se, jak to bylo s kytkami? A kolik lidí se zhruba té svatby účastnilo?

N: No dyť jsem říkala, že jsem měla kytici z gerber, Ježiš, no to se zašlo do květinářství, tam se to objednálo, já nevím, 14 dní určitě dopředu, ne jako dneska že teda se udělá kytky do hodiny a nádherná, byly jenom gerbery, kaly a karafiáty, snad, že to bylo takový všechno na jedno brdo, no určitě prostě nebylo nic jiného. No, takže kytička z gerber, ta byla zase, když se na to dneska podívám, tak v mých očích byla krásná, ale dneska by to byla tak běžná kytky, že. Ježišmaria, co já už jsem od té doby dostala tisíce nádherných kytic, takový ty převislý, to už se nedělalo, v té době, už to vůbec nebylo, protože to byly jenom kytky takový... prostě komunistický, fakt, když si teď na to vzpomenu, tak to určitě ty kytky, který byly možná i v těch padesátých letech, ve válce i před válkou, taky se dneska dělají takový ty cáry dolů, a takový krásný kytice, tak v té době, kdy já jsem se vdávala, tak jsme měly každá jedna druhá padesátá, furt ty kytky stejný, no a na co jste se ještě ptala?

L.H: Hostina

N: Jo, ta hostina, no, co my jsme mohli jíst? Samozřejmě knedlíčkovou polívku, si pamatuju jak dneska, protože jsem mu málem (smích) vyrazila zub, jak se mi klepaly ruce, a tou jednou lžící, jo, když jsem to nabrala, tak jsem, on měl kníra, tak jsem se takhle nemohla to, dostat, a rozrazila jsem mu takhle zespoda ret, no takže jsem, no to je moje celkem taková raketa, že když něco, tak vždycky musím udělat faux pas, tak. No, polívka, svíčková byla samozřejmě, no takové nějaký medajlonky, no to už bylo něco teda, protože to jsme měli masíčko, medajlonky nějaký, jen tak jako aby se bralo, protože to taky nebylo, protože se nedělalo prostě, takový jídla nebyly, jako že by se na zahradě peklo prase, Ježiš, to vůbec nebylo, to by snad na nás zavolali Stb, kde jsem to vzali, to vůbec neumím představit, dneska když si to tak zpětně vůbec, to vůbec by nebylo možný, udělat záhradní party, to by tam přišli jak na... jako

pod tlakem určitě, no tak to byla taková úplně komerční hostina, vod do, žejo, to byly časy, přesně taková hostina jako když si vzpomenu v tom filmu, Ježišmarija, jak že se ten film jmenoval, Jo, Vrchní, prchni (smích), jo, jak tam, jak je tam obírá a měli tam tu svatební... tak zrovna takovou, tak to nebylo vůbec možný, kdo na to neměl prostředí, my jsme měli rodinný domek, ale to vůbec nebylo možný, to se nedělalo, určitě se to nedělalo, a že mladý lidi jako vše ... byli vychovány že prostě nedělalo ani by je to nenapadlo, že chovat se takto. Jako v té době, když byla holka ostříhaná úplně na kluka, tak byla naprostě, naprosto vykolejena, protože a excentrická, protože to se nenosilo, byla něčím úplně zvláštní, a bylo to odtažitý, k ní, že, to také nebylo, v té době, v moji době byla ta twiggy ta vlastně přinesla takovou tu módu těch úplně klučičích vlasů, a hlavně že se prostě nedělalo.

L.H.: A poslední věc, na kterou se zeptám: co prstýnky, byly problém, nebyly problém, kde jste je kupovali?

N: Prstýnky... no, samozřejmě, jsme měli takové široké prstýnky, takové jak, jako gravírované, byly problém, protože, ježiš Maria, kolik bylo druhů zase, když se šlo do do zlatnictví, tam vlastně ani nebylo, dávali jsme si snad svoje zlato, ale co si já vzpomínám, teď když se na to vzpomenu, tak myslím, že bylo, že jsme museli písemně doložit, kde jsme to zlato, z jakého šlo původu, že aby to nebylo prostě nějaký konfiskátní zlato po Němcích ještě, nebo prostě já nevím, ale vím, že jsme nějaký určitě že jsme nějaký papír, to mi utkvělo, kde jako jsme, místopřežní prohlášení, že zlato pochází z našeho prostě zdroje, jo, že jsme nikomu nevytloukli zuby z huby, a no. Měli jsme určitě aspoň dva měsíce ty prstýnky, že jsme si tam nechali vyrejtvat taky, no určitě jsme si je nemohli, nemohli koupit a teď a jdeme a koupíme si prstýnky, to nebylo určitě.

L.H: A ještě mě napadá obřad, nějaká utkvělá jako vzpomínka na obřad, když třeba vemu, moje maminka říkala že byla hrozně nervózní, a spadlo to z ní, protože na obřadě měli ráčkujícího oddávajícího, který jim vyprávěl jako o těch zářivých zítřcích.

N: No jo... tak to já jsme měla tak velkou kuriozitu, protože když nám přinesla na tom tácku ta... co to je ta... ta matrikářka jo...prstýnky, tak my jsme měli takový široký gravírovaný, a ona nám přinesla soudky, takový... ty také byly v módě, soudky, jenomže já mám velkou ruku, a ten můj manžel mi ten prstýnek na tu ruku nemohl nasadit, jo, no já jsem si to... prostě to tam nenacpal, jo, tak jsem říkala (šepot), protože jsme si mysleli, že jako ty naše prstýnky,

že ty si potom jako nasadíme, no je blbě když mu je osmnáct, jo, a že tohle jsou jako nějaké prstýnky, které jsou nějak posvěcený nebo daný od toho místního národního výboru, který prostě si dávají, když jsou tam jako takový... tak daný jako rekvizita, který si každý navlíkne, a potom nám ty prstýnky, které jsme tam předtím dali, dají – a ty si noste... Dobrý, jo, no, jenomže mně byl malej – no a já cpala, tak mám najednou tady, takhle na kousičku, teď sala... (není slyšet), jemu to také nešlo na ten prst – ty prstýnky byly vod svatby, která šla po nás – to my jsme nevěděli samozřejmě, že jo. A teď to podepsat – a teď to ta oddávající viděla, ona, a teď říká: „Máte nějaký problém?“ a já říkám: „No mně to je malý“ – „A co jste si to jako koupili za...?“ „No to jsou prstýnky – to nejsou naše prstýnky“, teď co to jako a... došlo k smíchu, úplně huronskému, jo, protože celkem byla taková veselá, jo, říkám Ježiš Maria, no to jsem se ještě nesetkala, než nejsou ... žádný prstýnky tady jako že... prostě... jenom tak že sice dáte, jo... To jsou prstýnky ze svatby, a tak honem běželi do zákulisí, tam ty naše prstýnky... Tak jsme si... takže ta svatba trvala o mnoho dýl, protože musela přijít do kanceláře, žejo, ta matrikářka, honem doběhnout pro ty naše prstýnky, my jsme si je teda navlíkli, ta hudba už mezitím dohrála, co jsme chtěli jako při tom, při tom tom, my jsme si navlíkli svoje prstýnky... Dále, jsme si dali napůl ty prstýnky žejo, a teď teda manželský políbek, žejo, se políbilo a teď se jde podepsat, jo, no a teď teďe ona viděla, že my s tím prstem, no ona ne... nezaregistrovala, že...jsme..., až když jsme šli, že já jsem to měla někde tady, no, a on, no taký prostě prst nešel vůbec vohnout, jo, no a říká „Máte nějaký problém, prosím Vás?“ – a teprv to vzniklo, jo, takže se to vůbec celý kompletně opakovalo! To jsem já... ☺

PRÍLOHA

C. 30

Rozhovor s narátorkou vdávající se v roce 1986

L.B. (tazatel): Je sobota 22. listopadu a já nahrávám svůj první rozhovor, který mi bude pomáhat s diplomovou prací, která se bude zabývat vývojem svatebních zvyklostí v éře komunismu v Československu. Takže moje úplně první obecná otázka na rozpovídání je: Kdy jste se vdávala, jak jste se vdávala, jak jste se svým partnerem seznámila a jak dlouho jste se znali?

J.B. (narátor): Se svým partnerem jsem se seznámila v práci, dlouho jsme byli jenom kolegové, a pak, když jsme spolu začali chodit, tak jsme to v práci tajili a v podstatě o naší svatbě se dozvěděli týden před skutečným obřadem, protože jsme si v práci i vykali, nechtěli jsme, aby někdo o našem vztahu věděl. Vdávala jsem se v březnu 1986, plán byl poněkud jiný, chtěla jsem se vdávat v létě, ale jako u většiny párů v téhle době, tak příčinou uspěchanějšího termínu bylo těhotenství. Původní plán byl, že se budeme brát o čtvrt roku později, ale po Vánocích jsem zjistila, že čekáme miminko a nechtěla jsem, nebo v té době ani nešlo, aby se člověk vdával buď s bříškem, anebo po narození toho dítěte, tudíž se svatba udělala co nejdříve a narušilo nám to trošku plány, které jsme měly.

L.B.: Takže když do toho vstoupím, toho partnera, kterého jste si vzala, jste si vzít chtěla, ale ta svatba proběhla dřív kvůli dítěti?

J.B.: Ano, přesně tak. No a ty přípravy probíhaly více méně pod taktovkou mojí maminky a mých babiček, protože jsem se vdávala poprvé (smích), myslím si, že takové ty přípravy typu jako že jsme pekli koláče, že se připravovali, já nevím, svatební oznámení, košíčky na výslužku, tak to probíhalo tak jako všude okolo.

L.B.: Co výběr? Svatební oznámení, košíčky a tady ty věci, bylo možno si nějak vybírat?

J.B.: No tak košíčků byl jeden typ, takže nebylo na vybranou, tam jako nebyla žádná jiná volba, naopak byl problém je sehnat, já jsem měla to štěstí, že jedna z mých tet pracovala v krkonošských papírnách, takže mi je tam koupila ve velkoobchodě, takže jsme nemuseli nikde běhat po papírnictvích. Prstýnky se tenkrát kupovaly tím způsobem, že si člověk musel obstarat jakoby, ježiš, jak by se to dalo říct, obstarat potvrzení o tom, že se bude vdávat a s tímhletem papírkem teprve v klenotnictví si vlastně vybrat svatební prstýnky.

L.B.: Můžu se zeptat, kdo takové potvrzení vydával? To slyším poprvé.

J.B.: Už si nepamatuju, kde jsme pro něj byli, ale v každém případě jsme si šli zmluvit termín na matriku, kdy teda ta svatba bude, a v té době jsme dostali prostě doklad o tom, že teda obřad proběhne a na základě tohohle toho dokladu jsme si jsme si mohli koupit svatební, jako snubní, prstýnky v klenotnictví. Ty jsme si nakonec nekoupili, protože jsme objevili tenkrát v obchodním domě Družba, kde teda byly malosériové klenotnické krámky, tak tam jsme objevili prstýnky, které se nám líbili a koupili jsme si malý a velký a tím byl teda jako účel splněn, takže jsme ten papírek nakonec nepotřebovali. Svatební šaty jsem měla nestandardně krátké a růžové, protože jsem si nedovedla představit, že se budu vdávat v nějakých krajkách, tenkrát se takový šaty šily doma, a znala jsem ze svého okolí několik případů, kdy to vůbec, ale vůbec nedopadlo dobře.

L.B.: Takže, jestli do toho vstoupím, jakoby svatební „zvyk“ dlouhé bílé šaty, který tady máme dneska, v 80.letech v Československu už byl?

J.B.: Ano, byly nevěsty, které se vdávaly jako v bílé róbě, většinou to šila nějaká švadlena, jak se říká, ze sousedství, protože vlastně nebyla možná žádná volná živnost, takže švadleny, které šily pro, jako pro lidi přičozí, neexistovaly, jako že by někdo řekl: „Ano, já mám švadlenu, která se tím živí.“ Většinou se tím živil někdo, kdo to uměl, jenže svatební šaty je na nevyučeního člověka, nebo na člověka, který se tím standardně neživí, asi velké sousto, co se týče profesní znalosti, takže některý ty šaty vůbec nedopadly dobře, byl to prostě docela děs (smích), takže jsem se bála riskovat, že nakoupíme kilometr krajky a pak z toho jako nebude to, co jsme si představovali a nehledě na to, že nosím brýle a nechtěla jsem se vdávat v závoji, takže tím, že odpadl ten závoj, tak vlastně ani ta barva, nebo ta barva přestala být závazná, takže jsem měla světlounce růžový šaty pod kolena, vdávala jsem se vlastně na sklonku zimy, takže jsem měla šaty s rolákem a dlouhým rukávem, takže jsem byla poněkud taková netypická nevěsta na tu dobu.

L.B.: Kdo Vám ty šaty šil?

J.B.: No šila mi je paní ze sousedství (smích) o tři domy vedle nás bydlela paní, která takhle buď opravovala, nebo i šila věci prostě pro známý pro lidi kolem, kteří bydleli, a byla poměrně šikovná, takže šaty se povedly, našli jsme vzor, jak by měly vypadat, a ona pak už byla schopná podle toho obrázku ty šaty opravdu ušít tak, aby vypadaly tak, jak jsem si představovala.

L.B.: Co šaty vašeho nastávajícího muže?

J.B.: No, šaty mého nastávajícího muže, koupili jsme standardní oblek třídílný, protože jsem chtěla, aby měl oblek s vestou, protože mi přijde elegantní, nebo elegantnější, když si muž sundá, odloží sako a zůstane ve vestě, tak pořád vypadá jako společensky oblečený, kdyžto když zůstane jenom v košili a kalhotách, tak potom už to teda, obzvlášť před půlnocí, nebývalo nic moc (smích).

L.B.: Na začátku rozhovoru jste zmínila taktovku babiček a maminky, jak moc se to rozcházelo a shodovalo s Vašimi představami?

J.B.: No, moc se to nerozcházelo s mými představami, protože jsem z hodně veliké rodiny a vlastně takovýchle svatebních příprav jsem absolvovala několik, protože se vdávali sestřenice a bratrance a více méně to vždycky probíhalo ve stejném stylu, kdy se ta velká rodina sešla v tom domě mých prarodičů a peklo se několik velkých beden různých koláčků, kdy se pekly teda s různými nádivkami maličké svatební koláče no a ty se pak dávali právě do těch košíčků na tu výslužku a vím, že jsme tenkrát měli asi pětadvacet nebo třicet kilo těch koláčků, takže to byla taková celovíkendová akce asi dvanácti lidí a to byla vlastně jediná takhle velká příprava. Jinak co se týče svatebního dortu, tak ten jsme si objednali v cukrárně, hostinu jsme měli standardně v restauraci, kterou jsme si vybrali. To všechno dopadlo asi tak, jak jsem si představovala, nebylo tam něco, z čeho bych do dneška měla nějakou hrůzu.

L.B.: Už Vám ty restaurace vycházeli vstříc, že to bude stavební hostina, nebo to byl prostě jenom objednaný stůl a jídlo pro víc lidí?

J.B.: Ne, ne, ne, už tenkrát se dělalo, že se objednávala jako svatební hostina, nás teda nebylo ke svatebnímu stolu příliš, nás bylo asi kolem osmadvaceti a, takže ta svatební hostina spíš byla malá, protože třeba moje kamarádka, která se vdávala asi o rok dřív, tak měli svatbu asi pro 130 lidí, což teda podle mě byl děs běs, nehodlala jsem nic takového absolvovat, takže jsme udělali svatbu více méně jenom v rodinném kruhu a svatební hostinu jsme objednali asi 6 neděl nebo 8 neděl dopředu, hned, jak jsme znali termín svatební a více méně jsme se dohodli na jídelníčku s tím, že jsme si dort vlastně dopravili, někdo z mých, já už si to nepamatuju přesně, ten dort vyzvedával ráno v té cukrárně a vezl ho do té restaurace ještě než my jsme dojeli na obřad, protože tenkrát nebyly ty služby vůbec komplexní a vlastně teda ta restaurace nebyla schopná, nebo nebyla ochotná zajistit ten dort na tu hostinu, aby po té hostině tam nějaký sladkej zákusek byl, takže jsme si to museli zajistit sami. To samý bylo s květinovou výzdobou. Květinovou výzdobu, měla jsem velké štěstí, protože jedna z maminčiných přítelkyň byla květinářka, takže nám vlastně teda svatebním darem dala

veškerou výzdobu, na stoly, kytici pro mě, výzdobu na auta, kytky pro maminku a pro babičky a prostě pro tyhle ty ostatní, kdo měli nějakou drobnější květinu, družičky taky tenkrát, myslím, dostali nějakou droboučkou květinu.

L.B.: Jaký dojem na Vás udělal obřad na obecním úřadě?

J.B.: Tak my jsme měli obřad na krásném místě, my jsme měli obřad na proboštství na Vyšehradě, protože v tu dobu byla v rekonstrukci Novoměstská radnice, takže nakonec jsme byli radši, že je v rekonstrukci, protože to proboštství bylo mnohem jako půvabnější, to okolí i ta samotná stavba, ten obřad proběhl asi standardně, jediný, co bylo, to byla taková naše kuriozita, já jsem byla hrozně nervózní a když začal mluvit náš oddávající, tak jsme zjistili, že ráčkuje, takže to prostě byl takovej moment, kdy ze mě spadla všechna ta tréma a vlastně jsem to mohla absolvovat v nějakym klidu, protože ten stres jako takovouhle neočekávanou situaci z nás spadl. Jinak obřad byl standardní, tak, jak se to tenkrát dělalo, měli jsme obřad na tom proboštství, což bylo jakoby na obecním úřadě, nebo na, jak se to dřív jmenovalo, už si to nepamatuju, zaplaťpánbůh.

L.B.: Ústřední výbor

J.B.: Ne, ústřední výbor ne, jmenovalo se to Národní výbor, na Národním výboře, tak vlastně tam byla ta oddací síň, ta oddací síň byla krásná, protože to bylo v nějakym gotickym slohu, vypadalo to moc hezky, no a ten obřad trval asi 15 minut. Hráli nám tam na přání, co sme si vybrali, víceméně měli muziku, která se nám líbila, ta se vybírala až na místě, no a ten obřad proběhl tak jako normálně, tak, jak by měl. Po obřadu jsme se vlastně teda vyfotili a pak jsme se všichni přesunuli do té restaurace, kterou jsme měli dopředu zamluvenou no a tam jsme strávili asi 3 hodiny, nebo 4, dalšího fotografa jsme neměli, měli jsme jenom toho fotografa, co byl na tom úřadě, tam měli takové krásné schodiště, takže ty fotky jsou moc hezký, dneska se asi fotí mnohem víc, no a ta hostina teda vlastně trvala asi ty tři nebo čtyři hodiny, a na večer jsme se přesunuli k nám domů, tam teda přišla spousta dalších nákych známých, nebo kamarádů, a vlastně tam už jsem to teda měli jakoby v tý domácí režii, že teda náky moje kamarádky nebo sestřenice se ujali toho, že více méně obsluhovali kuchyň, že se teda jako navařila večeře pro všechny přítomný a pak tam byla spousta chlebičků a obložených mis a náky sladkosti a víno a kdo chtěl pivo nebo nákej tvrdší alkohol, ale bylo to všechno takový decentní, neměli jsme tam žádněj opileckej trapas nebo něco takovýho.

L.B.: Měla jste z toho obřadu dojem nějakého ideologického směřování?

J.B.: No, tak byly tam takový jako že takový směřování, jako že musíme důstojně vychovávat své děti atd., ale to si myslím, že... ta forma tam nebyla, už to bylo příliš vzdálený od těch 50. let, takže ta forma byla spíš taková jako doporučující, že to nebylo takový nák autoritativní, jako že bysme museli.

L.B.: Mohu se zeptat, při studiu jakoby pramenů a metodik k občanským sňatkům jsem se setkala se zvykem po obřadu kladení věnců na hrob neznámého vojína, víceméně jako socialistický svatební zvyk, který měl manžele jakoby spojit s tou socialistickou společností, Vás něco takového čekalo nebo...

J.B.: Ne, tenhle zvyk si myslím, že se vůbec ani v Čechách nikdy nedělal nebo se dělal možná o nějaký desetiletí dřív, já vim, že teda tenhle zvyk byl v Rusku jako běžný, že se teda chodil klást věnec, ale v době kdy já jsem se vdávala, tak už se někteří „odvážlivci“ vdávali i v kostele, tudíž měli dva obřady jako ta ideologie už z toho jakoby vyprchala, ale už i třeba deset let předtím, protože vlastně jsem nejmladší z rodiny v té své generaci, takže jsem absolvovala svatby všech svých bratranců a sestřenic a myslím si, že tam toho ideologického až už tolik nebylo, jo, že třeba v těch 60. nebo 50. letech teda jako to možná bylo, vypadalo jinak, ale to jsem ještě nebyla na světě, takže si to nepamatuju, ale ty svatby i v těch 70. letech a 80. letech už měli opravdu takovej jako punc toho svatebního, takového toho jako rodinného obřadu, že už tam příliš se nezatahoval ten prvek jako tý socialistický společnosti.

L.B.: V kolika letech jste se vdávala, bylo to pozdě, nebo brzy?

J.B.: No, já jsem se na tehdejší dobu vdávala asi pozdě, protože mi bylo 22 a vím, že třeba v době, kdy mělo být 22 a já jsem čekala své první dítě, tak některé mé spolužačky ze základní školy měly dítě pomalu do 1. třídy, takového toho předškoláka, takže vlastně měly děti o pět let dřív, že měli, že se vdávaly v 16 v 17, ale pravda je, že z ročníku z gymnázia, to už je zase jako o kategorii jiná, protože na tom gymnáziu přece jenom byli ty lidi už a kór už v těch 80. letech, tak ty lidi už spíš tak jako koukali na to vzdělání trošku anebo ne že by si chtěli vyloženě užít, protože nebylo co, cestovat se nemohlo, jo, ale tak už prostě to mateřství už se snažili prostě vyřešit nějak jinak, takže vlastně já jsem ze třídy byla asi čtvrtá nebo pátá z gymnázia, která se vdávala, jo, takže už byl ten trend trošku to mateřství jako posunout alespoň na tu dvacítku, ale babičky už byly vyděšený, když jsem v jednadvaceti neměla teda jako ještě po svatbě, nebo to vypadalo, že nemám žádný vážný vztah.

L.B.: Tak jo, já Vám moc děkuju .

ПІЛОГА

с. 31

ROZHOVOR s narátorkou vdávající se v roce 1977, 2.10.2010

L.H.: Dobrý večer, já vám chci poděkovat za to, že se mnou namluvíte rozhovor pro moji diplomovou práci. A nejdřív úplně obecná otázka: co se vám vybaví, když se zeptám na vaši svatbu?

N: Tak moje svatba probíhala 3. září roku 1977, a probíhala na úřadě, na Staroměstské radnici, a hostina byla doma, bydleli jsme ve dvoupokojovém bytě s kuchyní větších rozměrů a sešlo se nás na svatební hostině 27, a prakticky byla i domácí strava a babička myla i nádobí a všechno, nikoho k ruce jsme neměli a zúčastnili se prakticky příbuzní a takoví Ti nejbližší známí z našeho okruhu; jináč, jináč jsem se vdávala po desetiměsíční známosti, a vdávala jsem se proto, že jsem musela (stud v hlase? - ztišení)

L.H.: Já to zkusím úplně dopodrobna, co se teda vařilo, v sedmdesátém sedmým jako, ta slavnostní tabule – předpokládám, že bylo něco v módě, jaká byla třeba kytka, jak probíhaly takové ty přípravy, jestli byly problém košíčky na koláčky, jak se sháněly šaty, jaké byly šaty, jak dlouho se ta svatba připravovala, takové ty přípravy - jestli byly problém nebo nebyly problém a v čem byl problém.

N: Tak, svatba probíhala teda celkem normálně, k obědu byla knedličková polívka, potom dále byla svíčková, dorty, dorty se koupily a koláče se pekly jedny asi pět dní dopředu, jedny asi čtyři dny dopředu, a dělaly se prakticky z kynutého těsta a ve formě šátečků. Jinak šaty jsem měla šité na míru, a s tím prakticky tenkrát nebyly žádné půjčovny, asi, nebo si na ně nevzpomínám, nebyla dostupnost nějakých takových šatů, a jinak...

LH: Byly bílé?

N: Byly krémový, bílej byl závoj, kytku jsem měla z gerber, takovou tu položenou delší, a jelikož jsem bydlela na Praze 8, tak bylo dilema mezi zámečkem a mezi staroměstskou radnicí, tenkrát se snad platilo asi 300 nebo kolik za pronájem prakticky tý staroměstský radnice, ale nakonec to bylo na tý staroměstský radnici. šaty jsme, jsem měla dlouhý, krémový, a můj nastávající měl hnědý oblek s béžovou košilí, a moje maminka i moje tchýně měli taky delší róbu.

L.H.: Bylo to v té době normální, delší šaty? Bílá barva? Nebo světlá barva? Už to bylo jako v normě?

N: Bylo to prakticky v normě, a i ta délka těch šatů byla taky taková spíš delší než, než krátký, v těch krátkých spíš se prakticky brali ty starší ročníky, jo, když se holky vdávali kolem těch osmnácti, osmnáct až pětadvacet, ty většinou měly dlouhé šaty a ty krátký spíš ty starší ročníky.

L.H.: Kolik Vám bylo?

N: Bylo mi dvacet a půl.

L.H.: Kde jste se seznámili?

N: Seznámili jsme se, když jsem prakticky sháněla na černo bony (smích)

L.H.: To je dobrý!

N: A bylo mi řečeno, ač jsem tenkrát měla třiapadesát nebo dvaapadesát kilo, že mám velkej zadek (smích) tak jsme šli spolu na ples, pak jsme jeli na hory a bylo to

L.H.: Moc děkuju!

PRÍLOHA
č. 15

TABULKA 2: Průměrný věk při prvním sňatku a podíl trvale svobodných ve věku 45–49 let v ČR v letech 1880–1991

Rok	Věk při prvním sňatku		Podíl svobodných ve věku 45–49 let v %	
	muži	ženy	muži	ženy
1880	27,7	25,1	6,2	11,1
1890	27,9	25,4	7,0	10,5
1900	27,7	25,2	6,6	9,7
1910	27,8	24,9	7,2	10,3
1921	28,6	26,2	7,1	10,1
1930	27,6	25,9	6,3	10,9
1950	26,1	21,8	6,0	9,3
1961	25,1	20,9	5,9	6,0
1970	24,4	21,1	5,9	4,6
1980	24,8	21,4	5,8	3,0
1991	25,1	21,8	6,3	3,2

Die dat sčítaní ľudu.

FRILOTTA
c. 28

3

